

"אור השמש מרפא הכול"

**דוח הוועדה לבחינת פגיעות
מיניות בקהילת הלהטב"ק
בדגש על ארגונים חברתיים
– 2022 –**

בשיתוף מכון חרוב

מכון חרוב
معهد خروب
The Haruv Institute

"אור השמש מרפא הכול"

**דוח הוועדה לבחינת פגיעות
מיניות בקהילת הלהטב"ק
בדגש על ארגונים חברתיים
– 2022 –**

בשיתוף מכון חרוב

מכון חרוב
معهد خروب
The Haruv Institute

הוועדה לבחינת פגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק בדגש על ארגונים חברתיים
לתגובות: vaadalgbtq@gmail.com

מכון חרוב

מכון חרוב, קמפוס הר הצופים, ירושלים 9765418
טל' 077-5150300, פקס 077-5150304
www.haruv.org.il

עיצוב, עריכה והפקה

עריכת לשון: אדם וייס
עיצוב גרפי: סטודיו אלי דייץ'
הדפסה: דפוס מאור וולך בע"מ

6 דוח הוועדה לבחינת פגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק – תקציר .....

1. פתיחה 14

2. על הוועדה 15

- 2.1 סיפור הקמת הוועדה 15
- 2.2 אופי הוועדה ודרך התנהלותה. 16
- 2.3 הנחות היסוד העומדות בבסיס הדוח 17
- 2.4 מגבלות הוועדה 19
- 2.5 דרכי פעולת הוועדה. 20

3. ממצאי הוועדה 22

- 3.1 גורמי סיכון לפגיעה מינית בקהילות הלהטב"ק. 22
- 3.2 מרחבים מועדים לפגיעות מיניות. 33
- 3.3 סוגיות בחשיפה של פגיעות מיניות בקהילות הלהטב"ק. 45
- 3.4 הקשרי הסיכון לפגיעה. 50
- 3.5 אפיוני הרקע של האוכלוסייה המגיעה לאיגי. 60
- 3.6 מקומה של המיניות בתוך איגי ומעברים לא מובחנים בין מיניות לבין פוגענות מינית. 62
- 3.7 קונפליקט בין הימצאות במרחב הפנימי של איגי לבין הימצאות במרחב החיצוני של הקהילה הגאה. 63
- 3.8 ליקויים ברמת המבנה הארגוני של איגי. 65

4. המלצות הוועדה 70

- 4.1 יש להכיר בעובדה שבקהילת הלהטב"ק פוטנציאל לפגיעות ולטרומה גדול. 70
- 4.2 יש להכיר בכך שבקבוצות השונות בקהילה פגיעות מיניות מתרחשות והגיעה העת להתמודד עם התופעה – עם העבר, עם ההווה ועם העתיד. 71
- 4.3 המלצות לאיגי – כמייצג ארגון חברתי מוביל בקהילה – לקידום מוגנות ולחשיפה של פגיעות מיניות או התנהגויות מיניות לא מתאימות וטיפול בהן. 79

5. סיכום 84

רשימת מקורות 85

- 86. נספח .....

דוח הוועדה לבחינת פגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק

תקציר

רקע

הוועדה לבחינת פגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק הוקמה ביוזמת איגי, ארגון נוער גאה, בנובמבר 2021 בעקבות פרסומן של כמה פרשות שעניינן טענות בדבר פגיעות מיניות בקרב קהילת הלהטב"ק. עם הקמתה החליטה הוועדה שתפעל בלי כל תלות באיגי או בכל ארגון אחר. חברי הוועדה הם:

השופטת בדימוס **נאוה בן־אור**.

פרופסור דפנה טנר, פרופסור־חבר בבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים – חוקרת פגיעות מיניות בילדים ובבני נוער.

אודי קליין, מנהל בית הספר לאמנויות בתל־אביב.

אסף שמול, מנהל התוכניות החינוכיות לנוער בישראל בסוכנות היהודית ובעבר בעל תפקיד בעמותת "אותות", הנותנת מענים לנוער בסיכון.

נופר מזורסקי, דוקטורנטית בבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים – עבודת הדוקטור שלה עוסקת בהיבטים של פגיעות מיניות בקרב קהילת הלהטב"ק.

חברי הוועדה פעלו באופן עצמאי ובהתנדבות, והוועדה בחנה את תופעת הפגיעות המיניות בקרב קהילת הלהטב"ק בהתמקדות בארגונים החברתיים שבה. אלה השאלות המרכזיות שהוועדה עסקה בהן:

1. מה הם גורמי הסיכון לפגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק?

2. מה הם גורמי הסיכון לפגיעות מיניות בהקשר של הארגונים החברתיים שלה?

3. כיצד מתמודדים הקהילה וארגוני הקהילה עם פגיעות מיניות המתגלות בה?

4. מה הצעדים שעל קהילת הלהטב"ק, ועל ארגוני הקהילה במיוחד, לנקוט כדי למנוע פגיעות מיניות, לעודד את חשיפתן, ולטפל בהן לאחר שנחשפו?

המידע שבבסיס הדוח והעמדות בנוגע לשאלות שלעיל נאספו בעשרות ראיונות עומק אישיים, קבוצתיים וזוגיים. רוב המרואיינים היו אנשי מקצוע ופעילים מקרב קהילת הלהטב"ק. פעילות הוועדה לוותה במחקר שאושר בוועדת האתיקה של בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים.

הממצאים העיקריים

ההשתייכות לקהילת הלהטב"ק עלולה לייצר גורמי סיכון ייחודיים לפגיעה מינית. גורמי הסיכון העיקריים שעלו מן העדויות הם:

- תחושת השונות המובנית – בדרך כלל – התבגרותם של בני נוער להטב"קים עלולה להיות מקור לבושה גדולה ולהסתרה נרחבת. ההסתרה, עשויה להיות בה סיכון ניכר לפגיעה.
- פערי כוח – צעירים להטב"קים המתחילים לגבש תובנות על זהותם המינית או המגדרית חווים פערי כוח המובנים בתוך הקהילה: בין מנוסים ללא־מנוסים, בין מבוססים כלכלית למוחלשים, בין מבוגרים לצעירים, בין תושבי מרכז לפריפריה ועוד. לכן צעיר או צעירה המגששים את דרכם בקהילה עלולים להיות חשופים לפגיעות ממבוגרים מנוסים או מבוססים מהם.
- היעדר מודל לחיקוי – לנוער הלהטב"קי חסר מודל של מיניות בריאה ומיטיבה; הזירה הציבורית אינה מספקת למתבגרים להטב"קים דוגמאות למערכות יחסים מיניות בריאות ובעלות ערך. והדוגמאות באות מאנשים מבוגרים ודומיננטים שלעיתים קרובות מדי הם גם כוחניים ובעלי אינטרסים רעים. מן המנגנון הזה באה גם התפיסה

הרווחת בקהילה של היעדר נורמה מחייבת – תפיסה שלפיה בסוגיות של מערכות יחסים ומיניות יש לקהילת הלהטב"ק מערכת נורמות שונה מהמערכת של כלל האוכלוסייה, וכך צריך להיות.

- בחיי הקהילה הלהטב"קית יסוד המיניות הוא יסוד מגדיר, מאפיין ומאחד. המרחב החברתי טעון במטען מיני מעצם הווייתו ("כרטיס הכניסה" לקהילה הוא זהות מינית או מגדרית), ומתוך ההכרה במרכזיות המיניות נובע הסיכון להפרת גבולות, ולמעבר ממיניות מיטיבה למיניות פוגענית בלי הבחנה.
- חברים רבים בקהילה מתאפיינים ב"להטבוֹפוביה מופנמת" – הפנמה וקבלה של ההדרה החברתית מצד מי שאינם מוכנים להכיל שונות מינית או מגדרית. ולכן הם עשויים, למרבה הצער, לפרש הפגיעה המינית כלגיטימית (או כדבר ש"מגיע להם").

בקהילה יש כמה מרחבים המאפשרים ואף מעודדים פגיעות מיניות:

- **מרחב הזנות** – מן הראיונות עולה מציאות שבה צעירים להטב"קים מצויים לא פעם במרחב שיש בו סחר חליפין של מין תמורת אתנן. לעיתים התופעה מכונה "תמיכה"; כלומר מתן קורת גג, מימון שירותים וכו'. אפשר לראות את התופעה כתוצר ישיר של פערי הכוחות ושל ההדרה החברתית שתוארו לעיל.
- **מרחב האינטרנט** – ההיכרויות בקהילה הלהטב"קית מבוססת, בין היתר, על אפליקציות היכרויות; וגם בסצינת ההיכרויות נראים גורמי הסיכון המובנים. החוויה הרווחת היא מינית מאוד ועלולה להוביל לפגיעות. הקלות שבה השיח נעשה מיני, בוטה וחשוף, לאו דווקא ברצון משני הצדדים – היא גורם סיכון ניכר לצעירים וללא־מנוסים. במרחב האינטרנט קשה מאוד להביע הסכמה (או אי־הסכמה), ורצון (או אי־רצון) במעשיים מיניים.
- **מרחב חיי הלילה** – מרחב מרכזי בחיי הקהילה הלהטב"קית הוא מרחב חיי הלילה, הכולל בעיקר מסיבות אך גם מקומות מפגש אחרים כגון סאונות. לעיתים קרובות המרחב מתאפיין בשימוש בסמים,

הגורמים לטשטוש הגבולות ולטשטוש של הסכמה ושל רצון. לפי עדויות המרואיינים מצד אחד המרחב הזה מאפשר שחרור מהצורך להסתיר, והוא מקום למימוש הזהות המובחנת של חברי הקהילה, אך מן הצד האחר, המשתקף בעדויות רבות, המרחב הזה אינו בטוח עבור רבים שדווקא בו הם חשופים לפגיעות מיניות.

בקהילה יש כמה גורמים המעכבים חשיפה של פגיעות מיניות שהתרחשו:

- הארון הכפול – הסתרת הזהות המינית מונעת חשיפה של פגיעה מינית כדי להימנע מחשיפת הנטייה המינית או הזהות המגדרית.
- היעדר שיום והמשגה – לעיתים הנפגעים עצמם אינם יודעים לזהות אירוע כפגיעה או להכיר בפגיעה שהייתה בחוויה שחוו כי האירוע או החוויה מסווגים כחלק מהנורמה הקהילתית.
- אי־בהירות בנוגע לנורמות מיניות רצויות – פרשנות לא נכונה של המונח "חופש מיני" עלולה להביא לקיום יחסי מין בלי הסכמה, בלי רצון או בלי הדדיות. השיח השולט בקהילה אינו מדגיש באופן מובהק את החיוניות של המרכיבים הללו בכל אינטראקציה מינית.

יש מאפיינים ייחודיים של פגיעות מיניות בקרב קבוצות המרכיבות את קהילת הלהטב"ק

- ניכר שמעמד הטרנסיות והטרנסים בתוך הקהילה מוחלש מאוד והם חשופים לפגיעות חמורות יותר ותכופות יותר בהשוואה לקבוצות אחרות.
- מאפייניה של פגיעה מינית בקרב הקהילה הלסבית עשויים להיות שונים ממאפייניה בקרב קהילת ההומואים.
- להטב"ק הגדלים בחברות שמרניות נמצאים בסיכון גבוה יותר לפגיעות מיניות. עם החברות השמרניות נמנות החברה הדתית, החברה החרדית (שבה הסיכון גדול אף יותר), וגם החברה הערבית. סיכון מוגבר בגלל מאפיינים דמוגרפיים ניכר גם בקרב להטב"ק בפריפריה.

באיגי, ארגון נוער גאה, נמצאו מוקדי סיכון הקשורים להתנהלות ארגונית.

- רבים מהצעירים המגיעים לאיגי מתאפיינים בגורמי סיכון שתוארו בסעיפים הקודמים. איגי מעניק לצעירים בית חם ו"נחיתה רכה". הארגון מעסיק צוות טיפולי מקצועי, מיומן ומסור, בתחום הפגיעות המיניות. עם זאת, איגי רואה עצמו בראש ובראשונה ארגון פדגוגי ולא טיפולי, ולכן המשאבים שהוא מקצה לסוגיות טיפוליות אינם גדולים דיים כדי לתת מענה למורכבויות של אוכלוסיית היעד.
- צוות ההדרכה של איגי מורכב בעיקר ממתנדבים צעירים ואינו מצליח לספק תמיד מענה לפגיעות של הנוער ולצרכיו. לעיתים קרובות הצוות אף אינו מצליח לשקף גבולות ברורים דיים לשיח המיני ולייצר לחניכים שיח מוגן בנושא. לעומת זאת, רבים מהחניכים הם למודי טראומה מינית, והם זקוקים בדיוק לשיח כזה.
- יש מתח בין הניסיון לייצר מרחב מיני בטוח בתוך איגי לבין המרחב המיני שעשוי להיות פרוץ מאוד מחוץ לאיגי. המתח בין המרחבים מייצר פוטנציאל סיכון; החניכים והמדריכים עשויים לפעול לפי מערכות ערכים סותרות בתוך הארגון ומחוץ לו.
- מן העדויות התרשמנו שהמבנה הארגוני של איגי – בעת הקמת הוועדה – עלול לייצר קושי בחשיפת פגיעות מיניות בארגון ובהפעלת התערבויות במקרים של פגיעה. נראה שמנגנון קבלת ההחלטות נתון בידי קבוצה מצומצמת ורבת כוח שאינה מקיימת קשרים נרחבים ושוטפים עם המדריכים והחניכים.

תובנות הוועדה והמלצותיה

הממצאים מצביעים על גורמי סיכון ניכרים שהקהילה הלהטב"קית כולה חשופה אליהם – אך הנוער והצעירים שבה חשופים במיוחד. עם זאת, חשנו את רוחות השינוי בגישה של אנשים מתוך הקהילה ושל גורמים ארגוניים לנושא הפגיעות המיניות. עצם הפנייה של איגי בבקשה להקים את הוועדה, והשיח החשוב על הנושא שהחל בקהילה, והגיע לאוזנינו דרך המרואיינים – כל אלה סימנים משמחים.

המלצה עיקרית של הוועדה היא קריאה ברורה לשיח פתוח בתוך קהילת הלהטב"ק ומחוץ לה – על סוגיות של נורמות מיניות של הסכמה אמיתית, של רצון הדדי, של מוגנות מינית ושל התנהלות במפגשים וירטואליים ופיזיים. כל זאת – כדי להפחית ככל שאפשר את גורמי הסיכון הייחודיים שהצבענו עליהם וכדי לעמוד על הפעולות הנדרשות לשינוי המציאות.

השיח והפעולות צריכים להיות מבוססים על אלה:

- הכרה בפוטנציאל הפגיעות הייחודי של קהילת הלהטב"ק ובייחוד של הצעירים שבה ובמקורותיו – המאפיינים הייחודיים של הקהילה על קבוצותיה.
- הרחבת ההכרה בעובדה שפגיעות מיניות אכן מתרחשות בקהילת הלהטב"ק.
- אימוץ העמדה שבנוגע לפגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק אין מקום לנורמות שונות בהשוואה לקהילות אחרות באוכלוסייה – הרי ההשתייכות לקבוצת אוכלוסייה מסוימת אינה נותנת לגיטימציה לפגיעות או לגישה סלחנית כלפיהן. פגיעה היא פגיעה היא פגיעה. לאדם צריכה להיות שליטה במרחב האינטימי שלו ויכולת להגן עליו. הפרה של המרחב הזה בלי שרצונו מובא בחשבון היא פגיעה מינית.
- הכרה בקבוצות בתוך קהילת הלהטב"ק המצויות בסיכון מוגבר וגם במרחבים של הקהילה שבהם הסיכון רב ומוחשי יותר.
- הכרה בעובדה שהתהליך ארוך וממושך, אך הקהילה בשלה, יציבה ובוגרת דיה כדי להמשיך ולדבוק בו. במקביל מתחייב המשך תהליך של הכלה וקבלה של אוכלוסיית הלהטב"ק מצידה של החברה הכללית.

מעשים לקידום השיח:

- התבטאויות מפורשות של דמויות מרכזיות בקהילה (מובילי דעת קהל, משפיעני רשת וכו') נגד פגיעות מיניות ובעיקר נגד פגיעות מיניות הנתפסות כפגיעות "אפורות" בקרב חלקים בקהילה.

- מתן לגיטימציה חד־משמעית לחשיפת פגיעות מיניות.
- הוקעת הפגיעה והפוגעים במסגרת שיח שיכיל את המורכבויות השונות בקהילה.

צעדים ראשונים לשינוי מציאות:

- שיתוף פעולה בין גורמים מרכזיים בתעשיית חיי הלילה ובין אנשי מקצוע ושאר הקהילה כדי לקדם פעולות ממשיות להפיכת מרחב חיי הלילה למרחב בטוח לכל הקהילה. מאנשי התעשייה צריכה להישמע אמירה ברורה על הגבולות שראוי שיהיו במרחבי הבילוי. אומנם יש התקדמויות משמחות בתחום הזה, אך יש צורך בהמשכן ובהגדלתן.
- יצירת מרחבי היכרות מקוונים בטוחים יותר המאפשרים לכל משתמש את רמת החשיפה ואת סוג הקשר הרצוי לו ושליטה מלאה ביחסים אינטימיים ומיניים. בה בעת יש לפעול גם להגברת המוגנות במרחבים המקוונים הקיימים כגון אפליקציות ההיכרויות.
- ייסוד גוף ציבורי מקצועי ייחודי ונגיש לקהילת הלהטב"ק שתכליתו לסייע – לרבות בסיוע אנונימי – לכל מי שחש עצמו נפגע פגיעה מינית. הגוף שיוקם יסייע ליחידים וליחידות וגם יאסוף חומרים מדעיים ואחרים בנושא שינוי התודעה בקהילה ובחברה הכללית. בבית הספר לעבודה סוציאלית של האוניברסיטה העברית בירושלים פועלת קבוצת מחקר בנושא פגיעות מיניות ומיניות בקהילות הלהטב"ק, ובשנים הקרובות היא תעמיק בסוגיות שהועלו בדוח הוועדה. קבוצת המחקר תתמוך בהקמתו של הגוף, ואנחנו קוראים לכל הגורמים ומכל המגזרים להצטרף לתמיכה.

המלצה עיקרית נוגעת לאופן ההתנהלות של איגי, ארגון הנוער גאה.

- לעניין מבנה הארגון, הוועדה ממליצה לפתוח את שורות הוועד המנהל. נאמר לנו שהתהליך הזה בהתהוות כבר. חשוב שהוועד המנהל יהיה מורכב מנציגי ונציגות ציבור. עוד אנחנו ממליצים על העמקת הקשר בין חברי ההנהלה לבין המדריכים והחניכים ועל יצירת מסגרות שיאפשרו קשר מובנה ושוטף בין קבוצות אלה. אנחנו סבורים שמנהל או מנהלת המערך הפסיכוסוציאלי בארגון צריכים להיות במעמד של חברי הנהלה וגם הגורם המנחה בכל הקשור לפעילות הארגון הנוגעת לפגיעות מיניות – לרבות הכשרת הצוותים למניעת פגיעות, לזיהוי שלהן ולפיתוח התערבות במקרה הצורך.

- הוועדה ממליצה להגדיל בשיעור ניכר את כמות אנשי הצוות בתפקידים טיפוליים בארגון כדי ליצור רשת תמיכה וכתובת להקשבה למדריכים הצעירים ולחניכים.

- הוועדה ממליצה לקבוע כללי התנהגות לצוות המדריכים באיגי שמטרתם סרטוט גבולות ברורים בין המדריכים ובין החניכים בארגון. על הגבולות להיות ברורים במיוחד ביציאה מאיגי אל מרחבי הקהילה האחרים. על הכללים להביא בחשבון מצבים כגון מפגש במסיבה, יצירת קשר באפליקציית היכרויות ושימוש בסמים או באלכוהול.

הוועדה לא עסקה בגישותיהן של המערכות לקהילת הלהטב"ק משום היבט. עם זאת ברור לנו שלמגזר הציבורי תפקיד חשוב בקידום הנושא ואנחנו קוראים לגופים ציבורים מכל התחומים ללמוד את הדוח ולהשתמש בו לשיפור עבודתם. עם זאת, אנחנו סבורים שרשויות הרווחה ורשויות החינוך הן הרשויות הציבוריות העיקריות שמתפקידן לקדם את קהילת הלהטב"ק ולעשות למניעת פגיעות מיניות בתוכה. על מערכת החינוך להטמיע את נושא קהילת הלהטב"ק ואת הנושא של מיניות להטב"קית מיטיבה בהטמעה רוחבית. על מערכת הרווחה לשפר ולהגדיל מנגנונים שתכליתם הגברת מוגנות מינית בקרב אוכלוסיית הלהטב"ק ולהכשיר כוח אדם ייעודי בהיקף הדרוש למענה מיטבי לקהילת הלהטב"ק בכל רחבי הארץ.

1. פתיחה

בעבודת הוועדה שאלנו את עצמנו ואת המרואיינים שלנו, כעם ועוד פעם, למה יש לנו הזכות להתבונן על קהילת הלהטב"ק ועל ארגוניה במבט ביקורתי. רובנו איננו משתייכים אליה ואיננו בקיאים בהווייתה. שאלנו את עצמנו עוד שאלות נוקבות, ולעיתים התיישרנו בהן, אך גם למדנו להשיב עליהן.

שאלנו את עצמנו אם איננו לוקים בגישה פטרונית או מוסרנית ומי נתן לנו מנדט; ענינו שהפנייה אלינו הגיעה מתוך קהילת הלהטב"ק ושלאורך הדרך הבהירו לנו אנשים המשתייכים לקהילה הזאת שהם מעוניינים בעמדתנו ואף מצפים לה.

עוד שאלנו את עצמנו מדוע שיקשיבו לנו, הרי אנחנו באים מבחוץ – ענינו שלא את קולנו שלנו באנו להשמיע, אלא את קולם של המרואיינים שלנו, אנשי מקצוע ופעילים בקרב הקהילה הלהטב"קית. הם הצביעו בפנינו על מוקדי סיכון בקהילה ובארגוניה והם לימדו אותנו כיצד, לדעתם, אפשר לצמוח ולתקן.

ולבסוף, שאלנו את עצמנו אם אנחנו באמת מבינים – ענינו שאחרי עשרות ראיונות אנחנו מבינים יותר, אך גם מבינים פחות. מצד אחד הדוח שלנו מבקש לומר אמירות ברורות, ומן הצד האחר הוא מסתיים בשאלות. שאנחנו מניחים בפני קהילת הלהטב"ק וארגוניה השונים, כדי שימשיכו לעסוק בהן ויובילו לשינויים המתבקשים. נראה שהשיח הציבורי שהתפתח בחודשים האחרונים, בעקבות הפרסומים בענייניהם של גל אוחובסקי, של איתי פנקס־ארד ושל אסי עזר מבטא את רצונם של המשתייכים לקהילת הלהטב"ק להביט באומץ אחורה, ולהביט בתקווה קדימה. אנחנו מודים על ההזדמנות שניתנה לנו להשתתף בתהליך הזה ולתרום לו.

2.1 סיפור הקמת הוועדה

בתחילת נובמבר 2021 פרסם תאגיד השידור הציבורי (כאן 11) תחקיר שבו הוצגו עדויות שמהן עלה חשד שלכאורה גל אוחובסקי – נשיא איגי, ארגון נוער גאה, דאז – פעל באלימות וביצע בגברים מעשים מיניים בכוח. בעקבות הפרסום פרש אוחובסקי מתפקידו בארגון, והמשטרה פתחה בחקירה פלילית; בסופו של דבר קיבלה הפרקליטות את עמדת המשטרה והודיעה שהתיק ייסגר מחוסר אשמה. עם זאת, בהודעה – מתחילת מרץ 2022 – נכתב שהמעשים המתוארים לא חצו את הרף הפלילי, אך עדויות המתלוננים נמצאו אמינות.

זמן קצר אחרי שפורסמו העדויות נגד אוחובסקי, נחשפו עוד ידיעות שלפיהן איתי פנקס־ארד, חבר מועצת העיר תל־אביב יפו, ניהל מערכות יחסים עם חניכים באיגי, שפגש כשהוזמן לשאת הרצאה בארגון. חשיפת הידיעות האלה הביאה להתפטרותו של פנקס־ארד ממועצת העיר.

בני לבני, פנה מנכ"ל איגי, עופר נוימן, לשופטת בדימוס נאוה בן־אור בבקשה לסייע לארגון לכתוב קוד אתי שתכליתו לקבוע את מדיניות הארגון בנושא פגיעה מינית – הן בהיבט של מניעה והן בהיבט של חשיפה וטיפול. בעקבות הפנייה פנתה השופטת בן־אור לאנשי מקצוע מומחים מכמה תחומים כדי לכנס ועדה מייעצת שצוותה מגוון. נענו ברצון רב לבקשה וחברו לוועדה אלה:

פרופ' דפנה טנר, פרופסור־חבר בבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים – חוקרת פגיעות מיניות בילדים ובבני נוער.

אודי קליין, מנהל בית הספר לאמנויות בתל־אביב.

אסף שמול, מנהל התוכניות החינוכיות לנוער בישראל בסוכנות היהודית ובעבר בעל תפקיד בעמותת "אותות", הנותנת מענים לנוער בסיכון.

נופר מזורסקי, דוקטורנטית בבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים – עבודת הדוקטור שלה עוסקת בהיבטים של פגיעות מיניות בקרב קהילת הלהטב"ק.

נטע יהל, עוזרת מחקר במכון חרוב ותלמידת בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים – רכזת הוועדה.

2.2 אופי הוועדה ודרך התנהלותה

כבר בתחילת דרכה הגיעה הוועדה למסקנה שמוטב שתרחיב את תחום עבודתה מעבר לבקשה המקורית של איגי ותבחן את תופעת הפגיעות המיניות בקרב קהילת הלהטב"ק בכללותה בהתמקדות בארגונים החברתיים שלה, דוגמת איגי. חברי הוועדה פעלו בהתנדבות, באופן עצמאי ובלי תלות באיגי. מסקנתיה, שלהלן בדוח, מבוססות על ראיונות נרחבים שערכה עם עשרות אנשי מקצוע ופעילים, הן מן הקהילה והן שלא מן הקהילה, בחודשים ינואר עד מאי 2022. בנוסף לכך, ערכו חברי הוועדה מפגשים פנימיים ודיונים נרחבים על אודות הממצאים והמסקנות. הוועדה החליטה לעסוק בשאלות האלה:

- א.** מה הם גורמי הסיכון לפגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק?
- ב.** מה הם גורמי הסיכון לפגיעות מיניות בהקשר של הארגונים החברתיים שלה?
- ג.** כיצד מתמודדים הקהילה וארגוני הקהילה עם פגיעות מיניות המתגלות בה?
- ד.** מה הצעדים שעל קהילת הלהטב"ק, ועל ארגוני הקהילה במיוחד, לנקוט כדי למנוע פגיעות מיניות, לעודד את חשיפתן ולטפל בהן לאחר שנחשפו?

2.3 הנחות היסוד העומדות בבסיס הדוח

2.3.1 הנחת יסוד ראשונה – הנחת הבלעדיות

כששאלנו את המרואיינים על פגיעות מיניות בקרב קהילת הלהטב"ק, נטו חלקם לסייג את דבריהם ולציין שפגיעות מיניות דומות קיימות בכל קהילה ושמאפייני הפגיעות בקהילה דומים לפגיעות מיניות בכלל האוכלוסייה. אכן, למרבה הצער, מתרחשות פגיעות כאלה בכל קהילה. אנחנו מבקשים להדגיש ולהבהיר שבלי כל ספק פגיעות מיניות אינן מתרחשות רק בקהילת הלהטב"ק ואינן מאפיין ייחודי לקהילה. עם זאת, באוכלוסיות או בקהילות שונות עשויים להיות הבדלים במוקדי הסיכון לפגיעות ובמאפייני הפגיעות. רבים המשתייכים לקהילת הלהטב"ק הם שנתנו לנו את הזכות ואת הלגיטימציה להתמקד במאפייניה הייחודיים של הקהילה בהקשר הזה. תכלית עבודתנו אינה לתייג את הקהילה הגאה, אלא לסייע בתהליכים האמיצים שהיא עוברת, כפי שהתבטאו המרואיינים לא פעם לפנינו: לא הוועדה היא שהניעה את הרכבת – הרכבת יצאה זה מכבר מן התחנה – ואנו הצטרפנו לנסיעה.

2.3.2 הנחת יסוד שנייה – הנחת ההזדמנות

כאמור, היוזמה להקמת הוועדה הגיעה בעקבות הפרסומים בעניין גל אוחובסקי והרצון של איגי להיעזר בנו. עם זאת, אנחנו מדגישים בכל לשון של הדגשה שגל אוחובסקי אינו הנושא של הדוח הזה. בדיונים לא עסקנו באוחובסקי כאדם וגם לא בסוגיה הפלילית. לא קיימנו חקירה, ולא שמענו התייחסויות להיבטים שנחקרו במשטרה. החלטת הפרקליטות לסגור את תיק החקירה לא שינתה את אופן פעילותנו ואת מטרותינו. בין השאר, שאלנו את המרואיינים מה הייתה ההשלכה של הפרסומים בנוגע לגל אוחובסקי על הקהילה הגאה, ומתשובותיהם התגבש הידע שבבסיס הדוח. לא ביררנו, ולא ביקשנו לברר, מקרים פרטניים של פגיעה מינית. ענייננו היה בהסתכלות על מגמות ועל תהליכים. ביקשנו להבין את המשמעות של פגיעות מיניות בקהילה ובארגונים חברתיים (דוגמת איגי).

2.3.3 הנחת יסוד שלישית – הנחת הדיוק

בדוח מושגים וביטויים הקשורים לקהילת הלהטב"ק. והשתדלנו להישאר נאמנים לשפתם של המרואיינים. עם זאת, השימוש שהם עצמם עשו במושגים היה מגוון. אחדים מהמרואיינים, לדוגמה, התנגדו למושג "קהילת הלהטב"ק" וטענו שאין קהילה אחת כזו אלא יש קבוצות מגוונות ושונות זו מזו כמו בקרב אוכלוסיות אחרות. ברצוננו, אפוא, להתנצל אם מי מהקוראים חש שהשימוש שעשינו במושגים אינו עולה בקנה אחד עם עולם המושגים האישי שלו או שלה – אף על פי שהשתמשנו בהם בדייקנות ובקפידה לפי שפתם של המרואיינים.

2.3.4 הנחת יסוד רביעית – הנחת הפרשנות

מסקנות הוועדה מבוססות על קולם של המרואיינים. עשרות אנשי מקצוע, בעלי תפקידים, פעילים ופעילות, מתנדבים ומתנדבות בקהילה. רבים שמעו על קיום הוועדה ועל מטרתנו, וביקשו לשוחח איתנו. הם פינו לנו זמן ושיתפו אותנו בתפיסותיהם, במחשבותיהם וברגשותיהם. ככל דוח – גם הדוח הזה הוא מעשה פרשני, אך הוא אינו מבוסס על עמדותינו האישיות, אלא על קולם של המשתתפים – כולם כמעט חברי הקהילה בעצמם. הם מצאו לנכון להתראיין איתנו משום שהם אוהבים את הקהילה הגאה, אך חוששים לה ומודאגים מתהליכים המתרחשים בקרבה. המרואיינים הרבו להודות לנו על שקיבלנו על עצמנו להשמיע את קולם כדי לעורר שיח פנימי ביקורתי ונוקב בקרב קהילת הלהטב"ק.

2.3.5 הנחת יסוד חמישית – הנחת השינוי

מן המרואיינים הרבים למדנו שקהילת הלהטב"ק עוברת תהליכים חשובים של התבגרות – של יציאה מהארון כקהילה. הפרסומים בענייניהם של גל אוחובסקי, של איתי פנקס־ארד, של אסי עזר ואחרים טלטלו את הקהילה. אך ככל טלטלה הם טמנו בחובם הזדמנות לצמיחה. ממצאי הוועדה הם הזמנה לשיח, ואנחנו מזמינים את הקהילה להמשיך להתעצם, ולהמשיך לייצר שיח כן, רב־גילי ונוקב על גורמי הסיכון לפגיעות מיניות בתוכה ועל הדרכים לקידום מניעה, חשיפה וטיפול בפגיעות מיניות בקרב קהילת הלהטב"ק ובארגוניה.

2.4 מגבלות הוועדה

אי אפשר להציג את מסקנות הוועדה בלי להציג גם את מגבלותיה. המגבלה העיקרית היא ההתמקדות המודעת שלנו רק באנשי ובנשות מקצוע ובפעילים ובפעילות מקרב קהילת הלהטב"ק וארגוניה. אנשי המקצוע ונשות המקצוע הפעילים והפעילות הם דמויות מרכזיות, שסייעו לנו להבין לעומק את המאפיינים של הפגיעות המיניות בקהילה. כמובן, אנחנו מודעים לחשיבות שבשמיעת קולם של הנפגעים עצמם, אולם בשל טיבה של הוועדה ומגבלות הזמן נבצר מאיתנו לערוך ראיונות עם נפגעים. עם זאת, חשוב לציין שבראיונות עם אנשי המקצוע ועם הפעילים, כמה מהם שיתפו אותנו בפגיעות שהם עצמם חוו – הם לא "דיברו על", אלא היו "בתוך". בלי ספק יש להמשך העבודה שהוועדה החלה ולהרחבתה חשיבות מכרעת. ובהמשך העבודה שמיעת נפגעים מקרב קהילת הלהטב"ק תהיה חובה. אנחנו מקווים שיהיה מי שיקבל על עצמו את המשימה.

זאת ועוד, מפאת זמנה המוגבל של הוועדה לא קיימנו תצפיות על הפעילות השוטפת של איגי, ואנחנו מזמינים את הארגון לשקול השתתפות במחקר שיכלול תצפיות. אנחנו סבורים שתצפיות על הפעילות של איגי בכללותה ועל הפעילות בנוגע לחשיפה של פגיעה מינית ולטיפול בה יסייעו להבנה מקיפה יותר.

אומנם בעבודתנו ניסינו, כמיטב יכולתנו, לבחון את הקבוצות הרבות בקרב קהילת הלהטב"ק, אך אנחנו מודעים למגוון הרחב ויודעים שיש קבוצות שלא קיבלו ייצוג הולם בדוח. בעבודה הבהירו לנו המרואיינים שאופי הדינאמיקה של הפגיעות המיניות בקהילה הלסביסית, למשל, או הטרנסית עשוי להיות שונה מפגיעות בקרב קהילת ההומואים. לצערנו לא יכולנו להתחקות אחר ההבדלים בצורה מספקת.

זאת ועוד, לא היו לנו הכלים להגיע לכל הארגונים הפועלים בקרב קהילת הלהטב"ק בישראל. ארגוני הקהילה נחלקים לארגונים הפועלים בכל הארץ ולארגונים מקומיים. לכן אפשר שאין האמור בדוח משקף את מאפייניה של קהילה הלהטב"קית מאזור גיאוגרפי מסוים. אנחנו מזמינים, אפוא, את ארגוני הקהילה ברחבי הארץ להגיב לדוח ולבחון את מסקנותיו בהתאם לאופי הפעילות של כל ארגון וארגון.

המגבלה האחרונה היא שרובנו איננו משתייכים לקהילת הלהטב"ק – המומחיות שלנו היא התבוננות ופרשנות של דברי אחרים. לפני פרסום הדוח ביקשנו מעמיתים חברי הקהילה לקרוא אותו. לעניין כתיבת הדוח נראה שלצד החסרונות של נקודת המבט החיצונית יש לה גם יתרונות.

2.5 דרכי פעולת הוועדה

מינואר ועד מאי 2022 התראיינו עם הוועדה 56 אנשי מקצוע בני 18 ומעלה. התקיימו 33 ראיונות אישיים, 3 ראיונות זוגיים ו-5 קבוצות מיקוד. בשלב הראשון – התראיינו בעלי תפקידים ואנשי ונשות מקצוע מארגון איגי שמנכ"ל הארגון פנה אליהם בעניין; בשלב השני – התראיינו אנשי ונשות מקצוע שהם לא דווקא חברי קהילת הלהטב"ק, ואליהם הגענו בעקבות הפנייה של אנשים שהתראיינו כבר; ובשלב השלישי – הציעו חברי הוועדה לפנות לאנשי ונשות מקצוע על סמך היכרותם האישית ומתוך ניסיון להגיע לאוכלוסיות מגוונות בקהילה. בשלב האחרון הופץ לאנשי ונשות המקצוע שהשתתפו בראיונות קול קורא להתראיין עם הוועדה (ראו נספח), והם התבקשו להפנותו לקבוצות רלוונטיות. הפרסום הגיע לאנשי מקצוע רבים שרצו להתראיין. העיקרון שהנחה אותנו היה לשמוע כל מי שמעוניין לחלוק מניסיונו ופנה אל הוועדה, לכן כל מי שפנה אלינו כדי להתראיין נענה בחיוב.

פעילות הוועדה לוותה במחקר שקיבל אישור מוועדת האתיקה של בית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית באוניברסיטה העברית בירושלים. לפני ההשתתפות בריאיון, נערכה שיחת טלפון מקדימה, ובשיחה שמע המשתתף הסבר מפורט על הוועדה ועל המחקר. המשתתפים התבקשו למלא טופס הסכמה מדעת, והוסבר להם שההשתתפות בריאיון ובמחקר היא בהתנדבות ושהם יכולים להחליט לסיים את השיחה בכל עת. סודיות הובטחה ונשמרה בכל שלבי עבודת הוועדה. את הראיונות תמללו מתמללים שחתמו על טפסי התחייבות לסודיות, והתמלולים נשמרו בקבצים מוצפנים והיו זמינים לחברי הוועדה בלבד. המשתתפים קיבלו את כתובת הדואר האלקטרוני ואת מספר הטלפון הנייד של רכזת הוועדה לשם יצירת קשר עם הוועדה. ניתוח הראיונות התבסס על שיטת ניתוח תמטי איכותני. דהיינו, בשלב הראשון – נקראו הראיונות במלואם; בשלב

השני – נעשה קידוד פתוח כדי לזהות יחידות משמעות בסיסיות; ובשלב השלישי – נעשה ניסיון לקשר את יחידות המשמעות לנושאים העיקריים שזוהו, התמות, בה בעת התקיימו דיונים של חברי הוועדה על ניתוח הנתונים ועל משמעותם.

3. ממצאי הוועדה

תמה 1 - פגיעות מינית בקהילות הלהטב"ק: גורמי סיכון, מרחבים מועדים לפגיעות, סוגיות בחשיפה והקשרי הפגיעה.

אחת האמירות הקשות ביותר של המרואיינים הייתה שפגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק היא תופעה רווחת ביותר: "זאת ההוויה הכללית, שכולם נפגעים". בפרק הזה אנחנו מבקשים לתת קול לכמה היבטים של פגיעות מיניות בקהילה כפי שתיארו אותם המרואיינים. בתחילה נציג גורמי סיכון לפגיעות מיניות בקהילה, ולאחר מכן מרחבים שהם אזורי סיכון. נתבונן גם על סוגיות שעניינן חשיפה של פגיעות בקרב חברי הקהילה, ולבסוף נציג את ההקשרים המשפיעים על הפגיעה: הקשרי זמן, הקשרי נטייה מינית וזהות מגדרית וגם הקשרים חברתיים, דתיים, תרבותיים ופוליטיים. כל אחד מהם עשוי להיות גורם סיכון ייחודי או מוגבר לפגיעה. יש להדגיש שאומנם עבודת הוועדה לוותה במחקר, אך אין אנחנו מתיימרים להציג תמונה שלמה של כל גורמי הסיכון בקהילה. על חלק מהתכנים שנעמוד עליהם נכתבו מחקרים, בעיקר מחוץ לישראל, ובנוגע לכמה נושאים חשובים הבאנו בהמשך הדוח הפניות למחקר. ברצוננו להודות למרואיינים על החומרים הרבים שהעבירו לעיוננו.

3.1 גורמי סיכון לפגיעה מינית בקהילות הלהטב"ק

3.1.1 סיכון לפגיעה מינית בשלבי גיבוש הזהות המינית או המגדרית

המרואיינים תיארו את הסיכון לפגיעה מינית בתוך כדי תהליך גיבוש הזהות הלהטב"קית, בדרך כלל בגיל הנעורים, אך גם בשלבים אחרים.

אני חושב שלגדול בחריגות ועם סוד מהווה גורם סיכון ממש רציני לפגיעה מינית. בעצם אנשים מוצאים את עצמם מגיעים למרחבים מיניים שלא תואמים את השלב ההתפתחותי שלהם... ההתנסויות המיניות [כ] שהן כשלעצמן בסדר, תואמות גיל, טובות, כשהן עוברות למרחבים

שהם פרוצים, חסרי החזקה כי המשפחה לא יודעת, ההורים לא יודעים, החברים אפילו לא יודעים... ואז הן באמת... ההתנסויות האלה במרחבים כאלה הופכות להיות עם פוטנציאל מאוד מאוד גדול לפגיעה ולניצול.

בהמשך הריאיון נאמר:

הגילוי וההסתרה זה מושג שהוא מחזיק גם את העולמות של הפגיעה וגם של הלהט"ביות. אז אני אגיד שככל שהארון עמוק יותר, חשוך יותר, סגור יותר, הסיכוי לפגיעה ולניצול גדולים יותר.

מראיינת אחרת אמרה:

עצם ההסתרה דוחפת ילדים לסיכון מטורף... כי אף אחד לא שומר עליהם, אף אחד לא יודע שום דבר... לא מספרים לאף אחד וזה תופח לסיכונים מאוד מאוד רציניים כי אז לא מדברים על דברים ולא מקבלים מידע אמין... בגילאי 16-17 הייתי תופסת טרמפים, שלוש-ארבעה טרמפים ביום, כי הייתי צריכה להגיע לכל מיני מקומות ולא הייתי יכולה לספר לאימא שלי שאני נוסעת... לפגוש את בת הזוג שלי, ולבקש ממנה כסף לנסיעות, לא יכולתי. אז הייתי תופסת טרמפים... או שהייתי שותה... וזה היה מסכת של הסתרות.

מראיין אחד סיפר על חברה שהייתה לו בגיל הנעורים, לפני שהתבהר לו שהוא הומו, ועל הצורך שחש בחווית "בדיקה":

איזושהי חוויה מינית, בין אם היא עם אישה בין היא עם גבר, כדי לאשר את הזהות שלי... אחרת איך אני אדע. אז זה כבר שם אותי בעמדת מיעוט.

בכל פעם שנפרד מחברה היה מתרחש דבר כזה:

הייתי נכנס לאינטרנט... ונפגש עם אנשים באמצע הלילה שהיו אוספים אותי באוטו לדברים מיניים. אנשים מבוגרים... לא חוויתי את זה כפגיעה מהם, אבל כן חוויתי את זה כמשהו לא טוב. אני זוכר שהייתי חוזר הביתה ובעיקר לא הייתי מבין למה אני עושה דברים שאני לא רוצה... כאילו, לא היה לי את השיוך אולי. ידעתי מה זה הומואים, אבל לא חיברתי את זה אליי. זו סיטואציה שבארבע בלילה גבר מבוגר עם רכב אוסף אותך למקום חשוך, זה בוודאי פוטנציאל פגיעה מאוד מאוד גדול.

עוד מראיין תיאר את חוויותיו כנער כך:

החוויה שלי כנער... הייתה חוויה של בוש... ברגע שאני מתחיל לגלות את עולם המאווים והתשוקות והמשיכות שלי, זה עולם של בוש, ולכן הוא לא מתומלל, הוא לא מדובר. זה קורה גם בבית וזה קורה גם במרחבים משמעותיים אחרים: בית ספר, תנועת הנוער... ולכן, לצערי, גם המפגשים המיניים הראשונים שהיו לי כנער צעיר, הם לא היו בהכרח מדוברים... הגוף, במעין גמלוניות וגמגום הוא זה שמתקשר ואין כלים, אין כלים... לימים הבנתי שחוויות הנעורים שלי קשורות הרבה מאוד בטראומה, בטראומה של להיות מושא לבריונות הומופובית, והקושי לתת אמון ובפרט לתת אמון...

על קשייו הייחודיים של נוער להטב"קי הנובעים מההתמודדות מובנית עם החשש מנידוי, עם סטיגמות ועם תחושת זרות וערך עצמי נמוך עמד מראיין אחר:

... יש לנוער להטב"בי... הם קוראים לזה "הסיכון להיות בסיכון". מדובר בחברה שמתמודדים, לא משנה כמה פרוגרסיבי יהיה האזור שלהם, בסוף עדיין מתמודדים עם סטיגמה ועם חשש מנידוי או חוויית זרות כזו או אחרת וסוגיית הערך העצמי מאוד מאוד חשובה, ואני חושב שהם יותר מועדים לניצול בגלל ערך עצמי נמוך. אז זה לא... רק לדעת מה נכון ומה לא נכון, אלא גם להיות מסוגל לאכוף את זה על עצמי. כי הרבה פעמים הם ידעו להגיד שזה לא בסדר כשזה קורה למישהו אחר, אבל כשזה להם הם יחליקו את זה, הם לא ידעו לעמוד על שלהם...

ובהמשך הראיין הוא הוסיף:

... המניפולציות הרגשיות שאפשר לעשות כדי לגרום לבן אדם להסכים... זאת אומרת, לא צריך אלכוהול וסמים, מספיק, שוב, בטוח אם אנחנו מדברים על נוער להטב"בי, הוא מספיק רגיש וחסר ערך עצמי כדי ששתי מילים יגרמו לו לעשות מה שתרצה. מה, אבל אתה כל כך יפה וחמוד. אוי, אולי אתה הבן אדם הראשון שאמר לו את זה.

נראה, אפוא, שהצמיחה בתוך סוד וחוויית התבגרות בתוך הסתרה ובושה בתהליך של גיבוש הזהות המינית – עלולות לייצר פגיעות גדולה.

המאפיינים שעולים מן הציטוטים לעיל – הסתרה, חיים בארון, היעדר קבוצת שווים וחוסר קבלה מצד המשפחה או החברה – את כולם יש לראות גם על הרקע של להטבופוביה, המייצרת חוויה של דחייה ושל חוסר קבלה. החוויה הזאת עלולה להוביל לפגיעות מיניות בשל הצורך לחפש את האישור למיניות ולרכוש את הניסיון המיני מידי זרים, מבוגרים ומנוסים על כל המשתמע מכך. עוד, הלהטבופוביה אינה מאפשרת לקטינים לקבל ידע והכוונה בנושאים של מיניות גאה, וההתנסות עלולה להיות כר לפגיעות מיניות.

3.1.2 יחסי כוח וסמכות מובנים בקהילה כגורם לפגיעות

רוב המרואיינים תיארו פערי כוח מובנים בין חברי קהילות הלהטב"ק, והם הצביעו על כמה סוגים של פערים – ניסיון לעומת חוסר ניסיון, הפרשי גיל ניכרים, בעלי סמכות והכפופים להם – כל אלה עלולים להיות מנוצלים לרעה ולהוביל לפגיעה מינית. במקום בחוויה אינטימית, אהבת ומקבלת, שהקשר המיני הוא אחד מביטוייה, נתקלים צעיר או צעירה המבקשים להכיר את זהותם המינית, במפגשים המתאפיינים בפערי כוח שמקורם בפערי סמכות או בפערי גיל ניכרים. על פערי הסמכות דיבר מרואיין בקטע הזה:

נכנסתי למסיבות... של הקהילה לפני שהייתי בן 18 בגלל שהכרתי אנשים – גם כן קטינים – ששכבו עם בעל הליין, והכניסו אותנו חינם ובלי לבדוק תעודת זהות.

הפערים בסמכות ניכרים גם ביחסי עבודה:

כמעט כל דיג'יי שאני עובד איתו מציע לי הצעות מיניות. זה לא דבר שהוא לא שכיח, זה לא דבר שנעשה בהיחבא או בצורה שמנסים לעדן אותה. זה מאוד מאוד straightforward. ואני חושב שהשילוב של מין ועבודה, יחסים מקצועיים ויחסים מיניים, בקהילה הגאה הוא תופעה מאוד מאוד מאוד רחבה. בוא נגיד שיש את מין תמורת מיני.

על פערי כוחות שנובעים מהפרשי גילים גדולים נאמר כך:

המפגש של בחור בן 19 ובחור בן 28, לא גדול ממנו ב־30 שנה, גדול ממנו בעשור, אבל העשור הזה אצל הומואים זה כמו ההבדל בין נערה בת 11 לגבר בן 19 אצל סטרייטים. בגלל שהשנים המעצבות שלנו הן לא שנות העשרה, לפחות של הדור שלי, הן לא היו שנות העשרה... ובעצם רק בשנות העשרים יש לך קבוצת שווים. כלומר אנשים שאתה מחשיב כחברים שהם גם הומואים. רק בשנות העשרים אתה חווה את החוויות המיניות הראשונות המשמעותיות שלך, ובהקשר הזה... גם הציבור לא ראה איזה משהו שהוא חריף מאוד שבחור בן 21 יפגוש מישהו בן 29, אבל המרחק שלהם בקבלה העצמית שלהם ובניסיון המיני שלהם הוא של שלושים שנה.

כמה מרואיינים דיברו על המונח "טקסי חניכה". הכוונה לאירועים שבהם מבקש צעיר חסר ניסיון מיני לגבש את זהותו המינית, והוא עלול להישאב ליחסים פוגעניים ומנצלים עם אדם מבוגר ובעל ניסיון שהוא תופס כמישהו שיכול לעזור לו. אם האדם המבוגר הוא גם דמות מרכזית בקהילה, עשוי הצעיר לבקש את קרבתו כדי למצוא את מקומו בתוכה:

כשיש לכן אדם את היכולת לפרסם אותי או לעזור לי במשהו שאני צריך, כמו גם להרוס לי את החיים במידה, זה איזשהו מעגל הרסני בתוך קהילה מסוגרת, שכאילו הרבה פעמים הסטטוסים שלה משמעותיים.

3.1.3 היעדר מודל חיקוי להתנהגות מינית מיטיבה כגורם סיכון

באחד הראיונות כדי להמחיש לנו את היעדר המודל לחיקוי למיניות מיטיבה בקרב הקהילה – ביקש מאיתנו המרואיין לנסות ולמנות סרטי דיסני שבהם יש עיסוק במיניות להטב"קית. התקשינו. ואכן, המרואיינים שבו ותיארו היעדר מודלים חיוביים לחיקוי בתקופת ההתבגרות, מודלים שהיו עשויים לסייע להם בעיצוב נטיותיהם המיניות וזהותם המגדרית. היעדר המודל בולט כבר בעצם ההשתייכות לתא המשפחתי בילדות ובהתבגרות, כפי שמתואר בציטוט הזה:

כשאתה ילד אתיפוי שגדל בשכונה לבנה, גם אם אתה מרגיש הכי שחור, שאף אחד לא נראה כמוך, אתה יכול להזדהות עם הדמויות ההוריות שלך... ילדים להט"בים נולדים להורים סטרייטים. זאת אומרת, המקום הראשון שבו אתה אמור למצוא הזדהות נעדר מחייך... המיניות שלך לא קורית בסרטים של דיסני, היא קורית בחושך, בסתר, סביב פורנו, סביב סודות. מקומות שהם מסוכנים, אין מישהו שמלווה אותך בתוך הדבר הזה.

תובנה רבת חשיבות בעינינו באה מפיו של אחד מהמרוואיינים שאמר שההוויה של הקהילה, שה־DNA שלה, הוא "חיים בארון". לכן אין דימויים שקטין שזהותו להטב"קית יכול להזדהות איתם. הוא יתקשה להעמיד לנגד עיניו תמונה של החיים שיהיו לו; בסרטוט של תמונת קשרים רומנטיים ושל יחסים מסוגים אחרים – הוא יתקשה במיוחד. היו מי מהמרוואיינים שתיארו בפנינו את הסכנה, הקיימת אצל חלק מהצעירים, הטמונה בתפיסה שכדי לעצב את הזהות המינית יש לקיים מגעים מיניים:

הפער או החיבור הזה שנעשה בין התנהגות מינית לזהות מינית הוא נורא מבלבל. זאת אומרת, אם אני עכשיו צריך להבין אם אני הומו או לא, אז זה אומר שאני צריך לשכב, ואולי לא מספיק עם גבר אחד, אני צריך כמה שיותר... וכל זה בעצם מביא לתחושה שאם זה מי שאני, אז אני צריך להתנהג על פי נורמות מסוימות, גם אם לא בהכרח נעימות לי באותו רגע.

המרוואיין המשיך ותיאר היעדר נורמות למיניות מיטיבה כגורם סיכון:

אם אין נורמה, אז מי אתה שתגיד לי איך להתנהג? אם אין נורמה, אז הכול לגיטימי, ואם הכול פתוח, אז הכול פתוח. ואם מתאים לי לדחוף את היד, אם לא מתאים לך אז תלך... אין היסטוריה של גב ותמיכה, ותהליך של התבגרות, מה מותר ומה אסור, ואיך זה נכנס לקודים כי זה לא קיים בכלל, זה לא קיים בשיח. ואז כשדוחפים לי יד מתחת למכנסיים במסיבה איך אני אמור להגיב? אין קוד שאומר איך אני אמור להגיב.

מרוואינת אחרת הדגישה שהיעדר המודל להתנהגויות מיניות מיטיבות עלול להוביל להתנהגויות מיניות בוטות ופוגעניות:

מה זה להתחיל עם מישהי, זה הרבה פעמים מגיע למקומות מאוד בוטים, מאוד בוטים, שוב מתוך מקום של אני לא יודעת איך עושים את זה, ואני גם מאוד מאוד רוצה לעשות את זה, אז יש המון המון בלבול... וכשאני באה למקום שהוא כביכול בלי חוקים, חוקים שאני לא יודעת אותם, אז אין לי שום ידע מה לעשות עם המיניות הזאת כי זה ממש 180 מעלות ממה שאני מכירה. אז הרבה פעמים זה נובע משם.

מראיין אחר הדגיש דווקא את הסכנה הטמונה ביצירה של מודל אחיד של מיניות רצויה:

כל מודל באשר הוא מודל הוא מודל פוגעני... שדווקא דורש מאנשים להסתיר את החריגות שלהם ואת הסטייה שלהם – סטייה במובן של סטייה מהנורמה, לאו דווקא של משהו שלילי – וכאילו להתאים למודל. אבל על חריגות ולדבר על שונות ולהגיד "כן, לי יש צרכים שונים, אני רוצה..." לצורך העניין, אני רוצה שירביצו לי, איך אני עושה את זה בצורה בטוחה? אם יש לי מודל שאומר "לא, להרביץ זה רע"... אז נלקחת ממני האפשרות לעשות את זה בצורה בטוחה.

כאן המקום להדגיש שלהבנתנו הסיכון שבהיעדר מודל אינו נוגע לאופן קיום יחסי מין אם הם מתקיימים בהסכמה וברצון. הסיכון הוא בהיעדר תובנה יסודית על מהותו של רצון.

3.1.4 מיניות ונרמות מיניות כגורם סיכון

רוב המראיינים דיברו על מקומה של מיניות בקהילת הלהט"ב. מהתיאורים עולה שהמיניות תופסת באופן אוטומטי את מרכז התמונה בחיי הקהילה. אחד המראיינים היטיב לתאר זאת כך:

המרזב הלהט"בי, גם אם הוא מקום חברתי, הוא כרגע עוד אוטומטית נושא בתוכו מטען מיני. אנחנו עוד לא נמצאים במקום שבו אני הולך לאירוע להט"בי והמיניות לא נמצאת שם... זאת אומרת מה שגורם לי בעצם להגיע מראש למרזב הזה הוא עצם זה שהמיניות שלי היא אחרת... זה נמצא שם ולכן הכול מתנהל סביב זה גם כשזה לחלוטין לא... פקטור.

המיניות היא גורם מאחד של הקהילה, מקור לגאווה מצד אחד, אך מן הצד האחר גם מקור להיעדר גבולות. המרואיין בקטע הזה תיאר זאת היטב:

הקהילה הגאה היא קהילה שהדבר המכונן בה זה מיניות. זה דבר שאנחנו אפילו גאים בו [...] הינה יצאנו מהארון, המיניות שלנו היא דבר שאנחנו גאים בו, שאנחנו יכולים להתנהל בצורה פתוחה. ואני חושב שבהקשר הזה אנחנו באיזשהו מקום של תנועת מטוטלת, בסדר? כי המיניות הפכה להיות משהו שאין לו לחלוטין גבולות, אין בו עניין של רצון, אין בו עניין של הסכמה. אז אני הומו, המיניות שלי ברורה. אתה מדבר איתי אז אתה רוצה לשכב איתי.

מרואיין אחר דיבר על "מרחבים של זהות להט"בית" ובכללם ארגונים חברתיים, מועדונים, ברים ואפליקציות, והסביר שהמרחבים האלה מבוססים על מיניות ומסלילים את השוהים בהם להתנהגויות מיניות ולפגיעות מיניות:

הצעיר מבקש שיחנכו אותו, שיאהבו אותו, שיקבלו אותו, שהוא יהיה חלק, שהוא יבין מי הוא דרך זה. ופעמים רבות הוא פוגש במרחבים האלה, בין אם זה אנשים מבוגרים יותר ובין אם לא, את שפת התשוקה. המפגש הזה בין שפת הרוך לשפת התשוקה... המפגש בין שני המרחבים האלה – זה המקום הנפיץ. ואז המרחבים הקהילתיים הופכים בעצם להיות מרחבים משחזרים, כלומר שההכרה במי אני, מה הזהות שלי, מגיעה לאזורים של מין ומיניות – עם יש את הפוטנציאל לטריגרים, לפגיעה מינית... אני חושב שכשאנחנו חושבים על מה כן, איך אפשר שהמרחבים האלה יהיו מרחבים זהירים מדוקדקים – לדבר בהם על הסכמה?

עוד תובנה בעניין עלתה בריאיון אחר:

... נורמות בתוך הקהילה ההומואית שבעצם, שוב פעם, מעודדת החפצה, מעודדת מין חד־פעמי עם פרטנרים מתחלפים... זה עצוב כי בעצם הייתה אפשרות לאיזושהי סולידריות, לאיזושהי אחווה של אנשים ששותפים בסופו של דבר לאותה חוויה בסיסית של שונות ודיכוי, אבל דווקא באמת נוצרה איזושהי תחושה שהאחר הוא כלי לספק את הצרכים שלי או את המשאלות שלי... בעצם הדבר הזה קשור גם לסובלנות בכלל לפגיעות מיניות בקהילה. המשגה שלהם – שזה בכלל לא פגיעה מינית, זה

חלק מהתרבות ההומואית, וגם סובלנות ליחסים עם פערי גילאים, שוב פעם, בגלל עזזה כל כך נפוץ בתוך הקהילה ההומואית, אז זה כבר נתפס כנורמטיבי וראוי באיזשהי מידה ולכן זה... גם כן פגיעה.

עוד הבחנה, הנוגעת לפרקטיקות מיניות שמתרחשות בקהילה והעלולות להיות מוקד סיכון, היא בנוגע לתחושות מתירנות. לעיתים קרובות צעירים וצעירות הנכשלים לראשונה עם קבוצת השווים שלהם חשים מעין פריצת סכר. בקרב צעירים שבאים מחברות שמרניות וסגורות התחושה נפוצה במיוחד:

... עכשיו הכול מותר, סוף־סוף מותר לי לדבר על מיניות, סוף־סוף מותר לי לדבר על התחושות שלי, על המאהבים שלי, על התשוקות שלי, וזה מביא אותי לקצה כי אם מותר לי לדבר על זה רגיל, אז אני יכולה להתנהג איך שאני רוצה, ואם אני סוף־סוף רואה מישהי שהיא לסבית מוצהרת, אז אני יכולה בטח לגעת בה כי זה מה שלסביות עושות... וזה בא באמת מחוסר מודעות ומבורות [...]. כאילו הכול נפרץ, כאילו עכשיו הכול מותר לי.

3.1.5 דימוי גוף כגורם סיכון

מן התיאורים עולה שבחברה ההומואית במיוחד, יש חשיבות גדולה למראה החיצוני ולמבנה הגוף. אם כן, דימוי הגוף גם הוא גורם שעשוי לאפשר פגיעה מינית והוא בא לידי ביטוי בעיקר בקרב הומואים. השאיפה היא להיות "מצליח, חתיך, יפה, שכולם רוצים בקרבתו". דימוי הגוף הזה עלול לייצר סכנה ממשית לפגיעה, כפי שמתואר בקטע הזה:

זה התמונות שכולם מעלים סביב מצעד הגאווה בתל־אביב, כן? שאתה חייב להיות חטוב ויפה... הכרתי אנשים עזזה ממש פגע בהם [...]. הוא כזה חתיך הורס. זאת אומרת זה ייצוג ההומו שלנו? כאילו ככה הוא צריך להיראות?... זאת אומרת אין לנו את המכוערים... זה בעיה, זה מייצר דימוי מאוד ספציפי. עכשיו האם זו פגיעה מינית? לא, אבל מה ההבדל בין זה לבין פגיעה מינית?... אם אני לא עומד בסטנדרטים, ומישהו בכל זאת מתעניין בי, אז איך אני יכול להגיד לא? אם לא הוא, מי כן? אז ברור שאני רץ על זה ובטח שאם אני צעיר ומתנסה ומנסה להבין את מקומי ודרכי בעולם הזה, ובטח אם זה מישהו מבוגר ומנוסה ממני... אז מי אני שאני אגיד לא? זאת אומרת מזל שמישהו... בכלל יסתכלו עליי...

ובמילותיו של מרואיין אחר:

... כשאנשים צעירים, כשאתה נכנס לאפליקציות בן 16 או 17, וכתוב הגיל, אז יש ישר כאלה שעטים עליך. זה גם קשור בעיניי לתופעה מאוד רחבה שיש בקהילה – לא רק, אבל הקהילה מובילה אותה – הסגידה ליופי ונעורים... זה סוג פגיעה אחד שאני רואה... זו מין פגיעה אפורה כזאת שרק אחרי הרבה זמן אני יודע להגיד מה היה שם. אבל זה מייצר סוג של פגיעה וזה כן סוג של דבר שאני סוחב איתי כמטען שאיתו אני נכנס לעולם הלהט"בי... זה פגיעה שקורית כבר בשער.

אחד המרואיינים סיפר על חברו שיצא מהארון בגיל מבוגר באופן יחסי. החבר סיפר כך:

הלכתי פעם ראשונה... של גייז והבנתי שמטרידים אותי מינית בלי סוף, ואני צריך להגיד על זה תודה. כל פעם שנוגעים לי בתחת, כל פעם שמרימים לי את החולצה, כל פעם שצובטים לי את הפטמה, כל פעם שמנשקים אותי על השפתיים – אנשים שאני לא מכיר.

לדבריו של המרואיין, תיאור זה הוא "דבר שמעיד על מעמד חברתי, על רמת נחשקות, על איזשהו כוח שיש כאן... ושזה כמו איזשהו תהליך של סוציאליזציה שאומר "או, זה טוב, זה טוב, אתה במקום טוב".

מרואינת אחרת סיפרה על שיחות שקיימה עם גברים הומואים, מהן למדה שיש גברים שלא יודו שלא קיבלו הצעות לשירותי מין, משום שזה אומר עליהם שאינם "חתיכים מספיק", שאפילו לא הוציאו עליהם כסף.

3.1.6 הפנמה של להטבופוביה כגורם סיכון

על הביטוי "להטבופוביה מופנמת" ועל התופעה כגורם סיכון עמד המרואיין בקטע הזה:

הומופוביה מופנמת היא לא רק הפנמה של עמדות ותפיסות שליליות כלפי זהות להט"בית, אלא גם היעדר הפנמה של עמדות חיוביות או של ייצוגים חיוביים לגבי הזהות. זאת אומרת, אם גדלתי בתקופה שבה

לא חשבתי שעשני גברים... לא ראיתי בכלל ייצוג שעשני גברים יכולים להינשא ולהביא ילדים יחד ולשרת בצבא, להיות פוליטיקאים, חברי כנסת בכירים, שופטים... אם לא גדלתי במרחב הזה, אז אולי אני נוטה לחשוב שהמיניות שלי והשאיפות האחרות שלי בחיים לא יכולות לחיות בכפיפה אחת, ובעולם הטיפולי אנחנו נתייחס אל זה כמו פיצול... זאת אומרת שיש לי רכיב אישיות אחד שקורה באפיק מסוים ורכיבי אישיות, אספירציות אישיותיות אחרות, שקורות במקביל, אבל לא בחיבור אמיתי... אולי היום אצל הדור הצעיר זה קצת יותר קורה, אבל מראש יש איזושהי תחושה שאתה גדל בתוך מרחב שבו הזהות המינית או המגדרית שלך... הן נתפסות כחריגות, כאחרות, ככאלו שצריך שהסביבה תקבל, תאמץ, תסכים איתן.

לדעתו של מרואיין אחר הסיבות שהתופעה של פגיעות מיניות בקרב קהילת הלהטב"ק נרחבת יותר, נעוצה בהתנגדות פנימית של הקהילה לעסוק בנושאים האלה, להתמודד עם התופעה מבפנים ולהתבונן על עוולות בתוך הקהילה כל עוד היא סובלת מאפליה ומדיכוי מבחוץ:

יש באמת פחד לעסוק בנושאים האלה. כי זה בעצם כמו איזו הוכחה לאותה תפיסה חברתית שרואה להט"בים כסוטים, כלא־נורמטיביים... על בסיס השונות, הסוד, ההומופוביה, הטרונופוביה, רמת הסיכון מראש תהיה הרבה יותר גבוהה; ואם יש הומופוביה או טרונופוביה מופנמת – שזה הרבה פעמים הסיפור – אז זה עוד יותר.

דברים דומים השמיע מרואיין אחר:

... בקרב ההומואים יש הפנמה של המבט ההומופובי החיצוני על איך נראה מין הומואי... כמין פוגע, ובעצם הפנמה... בגלל הומופוביה מופנמת קהילתית שמין בין גברים הומואים הוא מין פוגע, הוא מין שיש בו אלימות...

הוא המשיך ואמר:

אני כן חושב שהקהילה הרבה הרבה שנים הייתה עסוקה בנראות, בפוליטיקה, בלהיות נורמטיבי. גם ככה חושבים שאנחנו פדופילים – כן אותו מבט ההומופובי שדיברתי עליו בהתחלה – גם ככה אומרים שאנחנו

פוגעים וזה, אז אם נוציא החוצה, אז נאשר בעצם את הדיבור הזה. אני כן חושב שיש איזשהי הסכמה לא מדוברת של להשתיק, של להשאיר את זה בינינו, שזה חמור מאוד, צריך לטפל בזה.

ועוד מרואיין אמר כך:

חלק מהתחלואה של הקהילה... שמצד אחד היא נורא מגנה על עצמה ומנסה בכל מיני דרכים להעביר לעולם את המסר הבסיסי ביותר שלנו – שאנחנו כמו כל אחד, אנחנו לא סוטים... ואיך אנחנו עושים את זה כשמצד שני יש בתוכנו כל כך הרבה פגיעה? איך אנחנו שומרים גם על עצמנו ועל הזכויות שלנו ועל הרצונות שלנו וגם מטפלים בעצמנו?

3.2 מרחבים מועדים לפגיעות מיניות

3.2.1 מרחב הזנות

המרואיינים תיארו את הזנות כאחד מגורמי הסיכון העיקריים לפגיעה מינית. הם דיברו על מגוון רחב של צורות זנות – כלומר מין תמורת אתנן – ואמרו שבקרב קהילת הלהטב"ק ההמשגה של התופעה מעורפלת מאוד, ומכונה לעתים "זנות אפורה". טרמינולוגיה זו אומצה בקהילה כדי שתוכל "לחיות עם זה יותר בשלום". עוד נאמר לנו שקהילת הלהטב"ק היא קהילה "שיש בה צריכת מין וגם מעורבות במתן שירותי מין בעצימות מאוד גבוהה ביחס לאוכלוסייה הכללית", אך הנושא מושתק ומודחק. אחד המרואיינים התייחס לתופעה כך:

יש איזה קוד שכולם יודעים מה המשמעות שלו. אז מה, התמיכה זה ליטוף? לא. תמיכה זה כסף, הוא שווה כסף, כלומר זה זנות.

לשאלה כיצד הוא מסביר את תופעת הזנות בקהילה, הוא השיב:

אין מרחב, או אין מספיק מרחבים ליצירת אינטראקציה באופן בריא.

נטען לפנינו שצריכת זנות בקרב הקהילה הגאה היא תופעה מקובלת, ואין יוצאים נגדה משום שמעורבות בה גם דמויות סמכות בתוך הקהילה:

צריך להבין יש כאן יחסי כוח, כמו שיש יחסי כוח בקהילה ההטרנסקסואלית, בין גברים חזקים לנשים מוחלשות, אז פה זה בין גברים חזקים לגברים מוחלשים... ולכן יש אינטרס להשאיר את זה, בגלל מנגנוני הכוח. לא כי הם בארון, או מפחדים, או אין להם מודלים, או לא יודעים כמה זה נורא. זה פשוט נוח... ההסבר המרכזי הוא פשוט, אוכלוסייה חזקה שמנצלת אוכלוסייה חלשה, בדיוק כמו באוכלוסייה ההטרונורמטיבית.

סוגיה חשובה מאוד שהמרואיינים הצביעו עליה היא סוגיית הקשר בין תופעת הזנות בקרב קהילת הלהטב"ק לבין השימוש בסמים. רוב המרואיינים דיברו על זנות כעל טראומה מינית, וטענו שגם אם החוויה המיידית של הצעיר היא חוויה של חופש, הרי בסופו של דבר הנפש והגוף נשברים, והסמים משמשים כלי לניתוק. הרי הגוף אינו "מכונה שיכולה לקבל את כל המעשים האלה". היינו, של קיום שיטתי של יחסי מין תמורת טובות הנאה בלי כל יחס רגשי. חלק מהם טענו שאיש אינו אומר שזה לא בסדר ובשל כך יש שימור של התופעה בקהילה ואף עידוד שלה. הזנות, כך נאמר לנו, רווחת יותר בקבוצות בקהילה הנמצאות בסיכון מוגבר. בעבור חלק מחברי הקהילה, זנות עשויה להיות כורח המציאות. לעתים העיסוק בה בקרב צעירים להטב"קים הוא הדרך היחידה לשרוד. להטב"קים בקרב אוכלוסיית השוהים הבלתי חוקיים מועדים לזנות במיוחד משום שאינם רשאים לעבוד בישראל. בנוסף על כך, דברים מדאיגים ביותר שמענו מכמה מרואיינים בנוגע ליחס לנשים המצויות על הקשת הטרנסית. אחד המרואיינים ניסח זאת כך:

נשים טרנסיות מוסללות בצורה מאוד מאוד ברורה לזנות. בצורה שהן לא יכולות לדמיין אולי סיטואציה אחרת. אז נגיד... כשיש להן בן זוג, הן נורא מפחדות לאבד אותו, אז הן יסכימו לעשות דברים שהן אולי לא היו מסכימות לעשות אחרת.

עוד נטען לפנינו שנשים טרנסיות מקבלות מעין של אישור של הזהות המגדרית הנשית שלהן באמצעות הזנות בהיעדר הזדמנויות אחרות לאישור כזה. מרואיינת אחרת תיארה את מצבה של מי שמצויה על הקשת הטרנסית כך:

מספיק שאת מתקיימת ומישהו יודע שאת טרנסית, וכבר תקבלי שלל הטרדות מיניות, הצעות לזנות, גם אם בחיים לא הבעת עניין בלעשות זנות.

גם מי שסבר שאין להיות שיפוטיים כלפי נשים בזנות המצויות על הקשת הטרנסית אמר באופן חד־משמעי שאינו מכיר אחת שלא נפגעה:

אני לא מתווכח על היתרונות או החסרונות של הזנות. אני כאיש מקצוע מסתכל על המקומות שהדבר הזה יכול לגרום לפגיעה. ועוד לא שמעתי אחת מהן שלא נפגעה באיזושהי סיטואציה, אוקיי? אז זה דבר שהוא מאוד מאוד פוגעני.

נשים אלה, הוא הסביר, מגיעות לזנות בשל הדחייה החברתית שהן חוות משום שהן נזרקות מן הבית לרחוב.

מראיין אחר אמר לנו שיש סטיגמטיזציה של נשים טרנסיות כעובדות מין, והיא חזקה כל כך שהן אף עוברות תהליך סוציאליזציה:

ממש מטפטים להן את זה מכל הכיוונים, פנים וחופן קהילתיים, שזה מה שהן יכולות לעשות וזה מה שהן שוות.

לדבריו, חוויית החיים של אישה טרנסית עלולה לכלול תחושה של חוסר ערך, במיוחד בתחום הרומנטי והמיני וכשאלו מלווים בהיעדר תמיכה משפחתית ובמצב חברתי־כלכלי קשה, הסכנה לפגיעה מינית חמורה.

בשל המציאות של זנות בקרב הנשים הטרנסיות – מציאות שבה נשים טרנסיות על רצף הסיכון משתמשות בזנות ככלי לאישוש נשיותן וגם לסיפוק צרכי מחייה בהיעדר אפשרויות אחרות – בקרב הקבוצה הזאת יש המתנגדות לחוק האוסר על צריכת שירותי זנות. החוק, כך הסביר לנו אחד המראיינים, עלול לגרום לכך שפרנסתן של הנשים האלה תיפגע אנושות, הברירות שהן יעמדו בפניהן יהיו מועטות עוד יותר ותהיה להן הגנה מועטה; תהיה יותר בושה ויותר הסתרה וכמובן יותר פחד.

3.2.2 מרחבי האפליקציות

הוסבר לנו שרבים מהצעירים הלהטב"קים פונים לאפליקציות היכרויות כמסגרת החברתית הטבעית ליצירת היכרויות וחברויות עם קבוצת השווים שלהם. אפליקציות אלו לכאורה אינן פתוחות לקטינים, אך הלכה למעשה אין כל קושי להיכנס אליהן, כדי ליצור קשרים עם אנשים בעלי זהות מינית או מגדרית מתאימה. אחד המרואיינים הסביר לנו מדוע האפליקציות חיוניות:

אין דרך למצוא זוגיות או יחסי מין בלי זה... אני יכול ללכת עכשיו לאוניברסיטה, ללמוד באוניברסיטה, ואם אני לא יהיה לי את האפליקציה אני לא אדע מי מהקהילה ומי לא.

הוא המשיך כך:

אני יכול להגיד על עצמי. אין דרך כאילו... ההורים שלי לא יבינו אותי, החברים שלי לא יבינו אותי, ואני מחפש מישהו שיבין אותי או אפליקציה שתגיד לי שאולי שכן שלי שגר כמה קומות מעליי הוא כמוני כי אני צריך את הקבוצת השווים שלי. עכשיו, קבוצת השווים בדרך כלל מתחילה סביב מיניות כי האפליקציה הזאת היא כבר מינית, אז זה יוצר מרחב מסוכן.

האפליקציה הבולטת היא גריינדר. לכאורה זו אפליקציית היכרויות ויש העושים בה שימוש לשם חיפוש אחר זוגיות וקשר רציני. אבל שמה של האפליקציה מעיד על מהותה: האפליקציה – כך הסבירו לנו המרואיינים – משמשת בעיקר למציאת מין מזדמן ובאמצעותה אנשים מבוגרים עלולים לנצל את הפגיעות של נער בן 14 או 15 המשתמש בה כדי להכיר את ההוויה ההומוסקסואלית, שאותה הוא אינו יכול להכיר במסגרות דוגמת בית הספר או תנועת הנוער. פער הגילים העצום – לעתים של עשרים או שלושים שנה, והפערים בניסיון המיני לעומת חוסר ניסיון, מעמידים את הקטין המחפש את דרכו בסכנת פגיעה. בחסות האפליקציה יכול המבוגר להציע לקטין מין מזדמן ו"לחנוך" אותו תמורת תשלום או טובת הנאה אחרת. היו שכינו את התופעה "זנות אפורה". לדעתנו ולדעת רבים מן המרואיינים מדובר בזנות לכל דבר ועניין. כך נאמר לנו:

היום רוב הזנות היא זנות רשת, היא זנות אונליין, ... זאת אומרת זה מתחת לרדאר שלנו.

זאת ועוד, במרחבים הווירטואליים הללו יש שפה שלמה ומונחים ייחודיים לה, לרבות "תומך ו"נתמך", אחד המרואיינים אמר על התופעה:

"נדבר פה גם על הזנות בקהילה... כל התופעה המחליאה הזאת שנקראת תמיכה באתרי ההיכרויות... זה לא צריך להגיע לרמה הזו של לבוא ולהגיד "לא נעים לי"... לא בשביל זה באתי, לא בשביל זה נפגענו. נפגענו כי אתה נראה לי נחמד ואני לא בהכרח רוצה להיכנס איתך עכשיו למיטה. זאת אומרת יש גבול, כן? וזה גבול שאני חושב שהוא נורא ברור בחברה הכללית והוא צריך להיות ברור גם אצלנו.

הוא הוסיף:

אני נכנס לשם עם ידיעה שאני רוצה למצוא בן זוג, אני לא רוצה למצוא סטוץ. איך יכול להיות שקהילה שלמה מתנהלת בסיטואציה של סטוצים?... אני מבין לחלוטין מאיפה זה ואני חושב שייקח לזה עוד הרבה זמן עד שנצליח להתנתק ולהתנקות מזה. אבל חייבים לדבר על זה ולדעתי זה לא מדובר מספיק.

היו מי שכינו את תופעת האפליקציות "זנות מצלמות":

נער בן 12... שעולח תמונות שלו, עזבו גריינדר, יש בטלגרם טונות של קבוצות של גברים, של נערים צעירים שעולחים להם תמונות שלהם. זה לא זנות? תמורת כסף, זה לא זנות? בטח שזה זנות. עכשיו הוא לא פוגע, הם לא נוגעים בו, אבל יש גרומינג!... והבחור, הילד בן ה־12, הוא במצב נפשי קטסטרופלי מזה... בניגוד לנשים בזנות שיכולות לעבוד עד גיל 60 פלוס, בקהילה הלהט"בית צורכים תמיד צעירים... צעירים מאוד, בן 30 בזנות אתה כבר מבוגר מאוד.

מרואיין אחר כינה את האפליקציה "שוק בשר", וכשהביע את עמדתו זו בפני חבריו ותהה כיצד הם מסכימים לסוג זה של התנהלות זכה לתגובות בנוסח:

---

¹ גרומינג (בעברית טיפוח) פירושו שימוש בטקטיקות מניפולטיביות שמטרתן לגרום לקורבנות להסכים לקיום מגע מיני.

תפטיק להילחם בטחנות רוח, תקבל את זה שזה המרחב. אלה הכללים התרבותיים שלך. לא נעים לך – צא משם.

הוא המשיך ואמר:

כשילד בן 20 נכנס לאותו מרחב כמו גבר בן 60 ואותו גבר בן 60 לא רואה שום בעיה באיך שהוא מתנהג. בן 20 זה עוד מבוגר, רוב החברים שלי אומרים שהם נכנסים לשם בין בגילים 14-16 פעם ראשונה אף על פי שהפלטפורמות מאפשרות 18. זה אומר שלוקח להם כמה שנים טובות להבין שזה בכלל לא אמור להיות ככה...

עוד לדבריו, הבעיה באפליקציות מן הסוג הנדון היא זאת:

אנשים לא אומרים "היי, זה לא נעים לי", אנשים לא מציבים גבולות. הם יגידו, "לא נעים לך – תחסום". זאת אומרת מי שעשה את האקט הפוגעני לא מקבל על זה פידבק שלילי, ולכן גם אינו מפסיק להתנהג באופן פוגעני.

להלן עוד תיאור של חוויית השימוש באפליקציה:

אם פעם זה היה גן העצמאות, מרחב קוויירי שבו בעיקר היה קרוזינג, אז היום זה נכנס לנו הביתה לשירותים, למיטה, למקלחת, ללימודים בצורה של גריינדר [...] בפייסבוק אנשים ממש כותבים אירועים מזעזעים, שהם באמת מחפשים להכיר, ואין להם מרחבים לעשות את זה, ובתוך המרחבים הקיימים לרוב הם מאוד באוריינטציה מינית.

והוא ממשיך ואומר:

אז מראש יש איזשהו setting שמכוון למקום מיני. וגם אפשר לראות את זה בממשקים שיש, העדפות מיניות, זה בן כמה אותה... מה הנטייה שלך, ומה ההעדפות המיניות שלך. זה שלושת הפרטים הראשונים שאנחנו נדע על בן אדם. רגע שנייה, מה עם ... [צוחק] מה עם ... מה היחסים עם אימא שלי, במה אני עובד או... אני רגיש ללקטוז. כאילו משהו שאפשר להכיר אותי מעבר להעדפות מיניות גרידא.

במילותיו של מרואיין אחר:

נוצרה ציפייה כזו. אם אתה יוצר קשר באטרף או בגריינדר עם מישהו, זה כאילו אור ירוק כבר לאקט מיני. זאת אומרת אין את האופציה של היכרות, אין את האופציה של שיחה [...] כל המסכים האלה מאפשרים לנו – זה מסיכות, כן? מסכים הם מסכות... זה ממשיך את המקום הזה של הפארק. אז אני לא הולך לפארק ופוגש בן אדם שאני לא מכיר והולך איתו לשיחים. אני הולך לפארק הווירטואלי ושם אני פוגש ואין מחויבות ואין חשיפה. אני לא חושף את עצמי. אבל בעצם איפה המרחב של ההיכרות?

אחת המרואיינות עמדה על הקושי להביע הסכמה (או אי-הסכמה) במרחבים אלה: איך מסכימים? איך מסיימים שיחות לא טובות? החשיפה במרחבים הווירטואליים היא למקומות בוטים שהגבולות בהם פרוצים ולעיתים קרובות המשתמשים נכנסים לסיטואציות שלא רצו להיכנס אליהן. הפגיעות בהם מתרחשות כשיש חוסר הלימה בין בשלות וניסיון שהתרחש במציאות הפיזית, לבין חשיפה לדברים חדשים לחלוטין שהמשתמשים באפליקציה לא ידעו להכיל. אחד המרואיינים הדגיש בדבריו את הצעירים מהפריפריה המגיעים לאתרי היכרות:

כשנער מהפריפריה מגיע לאינטרנט ולאיתי ההיכרות בעמדה של נזקקות כלכלית, אז לזה צריך לשים לב... זאת אומרת התכתבות וירטואלית מעמדה של חיים בעוני, כמו שאנחנו יודעים, הופכת את הנער למועד פגיע לניצול. הנושא של סחר במין תמורת תשלום עלה בקונטקסט הזה.

עוד דגש בעניין השימוש באפליקציות נמצא בדבריה של מרואינת. היא הסבירה שגיל היציאה מהארון הולך ויורד, ואילו השימוש באינטרנט ובאפליקציות נעשה נרחב יותר ויותר. שני הגורמים האלה יוצרים עוד מוקד סיכון. הצעירים, ילדים כמעט, אינם חווים סכנה בשל האנונימיות וחוסר הצורך לצאת מן הבית כדי לקיים מפגש מיני ולו וירטואלי.

יש לציין כי היו מרואיינים שדיברו גם על היבטים חיוביים של האפליקציות כגון האפשרות להיכרות עם חברי קהילה. דוגמה יש בתיאור הזה של צעיר שבא ממשפחה דתית:

הוא מתאר שבגיל 13 הוא פשוט נכנס לאינטרנט, כתב "גיי" וניסה למצוא כל מיני דברים ואז הגיע בעצם לאפליקציות [...]. הוא מבחינתו היה ברור לו שהוא הולך להתחתן עם אישה ופשוט כרגע הוא מתנסה, כרגע הוא מרשה לעצמו וברור שזה לא יהיה משהו שהוא יעשה בחייו. אז הוא התחיל ממש לדבר עם אנשים, לשאול אותם, לפגוש פתאום [...]. הוא פגש עוד הומואים דתיים בתוך המרחב הזה והיה ממש איזשהו גילוי ואפשרות שלו להתחיל להבין את עצמו.

ובכן נושא האפליקציות מורכב. הנטייה לראות בהן רק מרחב מסכן היא פשטנית מדי בייחוד בהיעדר תחליף ראוי ליצירת קשר.

3.2.3 מרחבים של מסיבות, סאונות וסמים

רבים מהמרוויינים תיארו ליינים ומסיבות, מסיבות גייז בעיקר, כסכנה מיידית וממשית לקשת של הטרדות ופגיעות מיניות. אחד המרוויינים תיאר נורמליזציה של פגיעות במרחבים האלו:

המרחבים האלה הם מרחבים פוגעניים, המרחבים האלה הם מרחבים שמנרמלים פגיעה, שהפגיעה בהם מנורמלת, היכולת לשלוח ידיים במסיבה נתפסת כדבר מובן מאליו, היכולת להשתמש באגרסיביות הדדית, נקרא לה, בתוך מסיבות כאלה קיימת לחלוטין.

הוא המשיך בתיאור:

לדעתי כל אחד מאיתנו, אבל אני לא רוצה להיות גורף מדי, עבר פגיעה מינית. וגם יכול מאוד להיות, שוב, אני חושב כמעט באופן גורף לחלוטין, כולנו פגענו מינית וזה קורה לכולנו כל הזמן. במקביל, אין כאן היכולת להבחין בין פגיעה מינית לנפגע מינית.

עם זאת העמדה ביחס למתרחש במסיבות המיועדות לקהילה הלהטב"קית לא הייתה אחידה. בקצה האחר שמענו שדווקא מרחב המסיבות מאפשר ביטויים של התנהגות מינית ומגדרית "שהיא טולרנטית כלפי התנהגות מינית מסוימת", כלומר, בתוך המרחב הזה "מותר לעשות משהו שאסור לעשות במרחבים אחרים"

הוא ממשיך ומתאר:

אז אני אומר "זה הפסקול של גיהנום"... מה זה "פסקול של גיהנום"? זה מוסיקה מסוימת שמייצרת לנו תנאים של "אה, אוקיי, הינה עכשיו אנחנו במרחב שהוא מחוץ למרחב הנורמטיבי, הסטרייטי, שבו אין לנו אפשרות להיות מי שאנחנו", ובתוך המרחבים האלה, אם במודע ולרוב כנראה לא במודע, אנשים מרגישים בנוח לשחרר, להשתחרר... המרחבים האלה הם מדומיינים כמרחבים היפר־מיניים, כאלה שיש בהם המון פגיעות.

להלן עוד תיאור של אחד המרואיינים את המתרחש במסיבות:

יש מוסיקה מאוד מאוד חזקה וצפיפות מאוד מאוד גדולה של אנשים, והדרך שלך להתחיל עם בן אדם אחר, אתה לא באמת יכול לבוא ולהגיד לו אה "היי, מה שלומך?" אי אפשר לדבר את זה, אז מה שעושים זה נוגעים. עכשיו, הנגיעה היא יכולה להיות נגיעה בכתף אבל היא גם יכולה להיות... ליטוף ודברים כאלה ע... שזה הדרך המקובלת, הנורמה... הנורמה באיזה מקום להתחיל עם בן אדם אחר. עכשיו, בן אדם כאילו... יש פה איזשהו משהו שהוא לא בסדר... ויש פה איזושהי אלימות מסוימת מינית שגם... המועדון כופה את זה, הצפיפות כופה... וזה נגיד דוגמה למשל שהיא די... קורית לכל הומו מתחיל שהוא הולך למסיבה.

ובמילותיו של מרואיין אחר:

כשאתה הולך למסיבה של הקהילה ההומואית בתל־אביב, ומישהו דוחף יד מתחת למכנסיים שלך, זה סוג של מחמאה. אם זה יקרה חס ושלום במסיבה של הקהילה ההטרסקסואלית, זה ברור לכולם שזו פגיעה מינית... אני לא חושב שזה נכון מה שקרה, אני לא חושב שזה טוב, אבל זה גם לא הוגן... לשפוט את המקרים בקהילה הגאה בעיניים של התרבות או של ההתנהגות המינית בחברה ההטרסקסואלית... אנחנו צריכים לעקור את זה מהשורש.

אולם לדבריו לא יהיה נכון להשתמש לשם כך בשפה של הקהילה ההטרסקסואלית אלא לפתח שפה פנימית מתאימה לקהילה הלהטב"קית.

הוא אמר עוד:

זה כאילו ברור שאם אתה הטרוסקסואל, ואתה רוצה ללכת למסיבה שיש בה מין... אז אתה הולך לסוג מסוים של מסיבות. אם אתה הומו ואתה הולך למסיבה, אז זה מסיבה שיש בה מין, זאת אומרת אין את ההפרדה. אז גם פה, אני כאילו... אם באתי לפה, אז כנראה אני מסכים לקוד ההתנהגות הזה. אין לי ברירה כי לאן אני אלך... אנשים לא מבינים שבכלל יכולה להיות אינטראקציה חברתית שהיא לא סביב מין... זה מה שחסר, אני חושב. חסר מרחב של היכרות... מפגש שהוא לא בשביל זה. הוא סתם כי בא לי לפגוש אנשים.

מרואיין אחר אמר:

... כשאתה הולך אפילו לבית קפה של הקהילה [...] אני יכול להיות ב[בית הקפה] שדיברתי עליו, ולדבר עם חבר ומישהו יבוא ויגע בי באזורים אינטימיים. אם זה בשעת ערב אז אפילו סבירות יותר גבוהה, כאקט של מה העניינים כאילו, של התחלה. וזה עוד בסיטואציה יחסית יום-יומית. אם אנחנו נכנסים כבר לסיטואציה של מסיבות, של אירועים המוניים, כאילו אם אני הולך במצעד, אז אני לגמרי חשוף, אני גם יודע את זה, לכמעט לכל יד כאילו שאיכשהו אני חולף על פניה...

אותו מרואיין גם עמד על התופעה המכונה "כמסקס", הלחם המילים כימיקלים וסקס, הכוונה היא למסיבות שבהן נעשה שימוש בסמים ייעודיים לתפקוד מיני. סצנה פרועה, כלשונו, ושכיחה למדי בקהילת הלהט"ב, בעיקר בקרב הומואים:

בימים דחוקים ללא שינה של צריכת סמים ייעודיים לתפקוד מיני... יש מקומות, אזורים בתל-אביב, במטרופולינים אחרים בעולם שבהם הדברים האלה קורים... אם תיכנסו לפרופילים באטרף... בגרינדר יש ממש, תמצאו לא מעט אנשים שמציעים את הסצנה הזאת, שהיא באמת מופע אימים... יש כאן תופעה רחבה בתוך קהילת הגייז שהיא באמת אולי האקסטרים של מה שאנחנו מדברים עליו...אני חושב שבתוך סוג כזה של פריצות נורא קשה להתחיל לפרוט מה פגיעה ומה לא פגיעה. מדובר בזירת מלחמה.

הוא המשיך לתאר את התופעה כך:

חלל שבתוכו כל מיני דברים יותר קשים... זאת הופכת להיות שפה, וקיימות היום לא מעט עדויות מהשטח המצביעות על מצוקה, על רצון להביא לשינוי.

במענה להערת אחת מאיתנו, שבסיטואציה של סמים אין למעשה חופש (וממילא אין הסכמה), הגיבה אחת המרואיינות בתיאור מפורט של תופעת האפטר־פארטי, היינו המסיבות המתרחשות לאחר המסיבות, שבהן נהוג להשתמש בסמים המעוררים מינית:

... לוקחים סמים ועושים סקס, זה המרחב, בשביל זה התכנסנו, זה כל מה שקורה שם, ואז כאילו זה מסמן את כל מה שקורה במרחב הזה כאונס, זה מורכב כי כאילו זה חלק מהתרבות...

לדבריה יש להתייחס לתופעה זו בהמון חמלה, היא מסבירה כך:

הסיבה שהדבר הזה מתקיים כתרבות, כנורמה, היא לא מנותקת כאילו מהשיח על טראומות כי אם מסתכלים על זה ברחב, אני לא מכירה הרבה אנשים סביבי בעולמות ההטרונורמטיביים שצריכים לעשות סמים כדי לעשות סקס, והדבר הזה שזור. זה לא סתם קורה כתופעה, כתופעה בכזה סדר גודל, זה הדה־לגיטימציה של שנים, זה שזה לא היה חוקי, זה שזה היה הפרעת נפש, זה שזה היה שחרור מיני, ואז הגיע איידס והרג מלא הומואים, זה הכול... שוטרים שלא מוכנים לגעת בהומואים, זה דיכוי של שנים מתנקז למסיבה... אני לוקחת רגע צעד אחורה, ומסתכלת רגע בפריזמה רחבה מהעולמות שאני באה מהם, של הטראומה ושל הביקורתיות. ואני אומרת שיש סיבה שכתופעה הדבר הזה מתקיים, שמסיבה של סמים זה דבר כל כך חזק בקהילה הגאה, שאלכוהול זה דבר מאוד חזק, שעישון סיגריות בעשרות אחוזים יותר, יש סיבה שהדברים האלה קורים.

מסיבות אלה, אם כן, משקפות במהותן טראומה של הקהילה. הסבר אחר לשימוש בסמים בקהילת הלהטב"ק קיבלנו ממרואיין אחר שאמר שהשימוש בחומרים ממכרים אצל להטב"קים "זה לא התמכרות כמו שאנחנו מבינים התמכרות" אלא שימוש לשם פתרון שלוש בעיות: גילויי

להטבופוביה, להטבופוביה מופנמת, וסוציאליזציה פנים-קהילתית "שכמו מכווינה ומלמדת אנשים שאם אתה רוצה להיות גיי, אתה רוצה לקבל את ה'גייקארד' שלך, יש צפי של התנהגות מסוימת שמצופה ממך – פרקטיקות מיניות מסוימות, שימוש בסמים". על רקע זה יש להבין את המסיבות של עופר ניסים, המכונות גם "עופרה". לדוגמה, אחת המרואיינות אמרה שבמסיבות הללו יש פגיעות מיניות רבות כל כך עד שארגוני הלהט"ב "נכנסים לכוננות ספיגה" לקראתם:

כל מרחב שיש בו סמים באופן נורמטיבי הוא מרחב שמזמן, כאילו איך מודדים הסכמה ברגעים האלה? האם כל אקט מיני שקורה ברגע הזה הוא לא בהסכמה? זו גם אמירה... זה אומר שאלפי אנשים, כל אקט מיני... שקורה שם, כולם על סמים, ברמה של יש קבוצת NA גאים וזה ממש עולה כל פעם לפני כל מסיבה, איך אני מצליח לשמור על הניקיון שלי, אבל לא מנודה מהקהילה שלי, אבל אני כן הולך או לא, ההימצאות במרחב היא טריגרית... אני לא חושבת שעד הסוף אנשים יודעים לסמן איפה מתחילה ההסכמה, איפה נגמרת ההסכמה, איפה מתחיל מרחב של פגיעה, איפה נגמר... אנחנו מדברים על עופרה כאילו זה אירוע בודד בזמן, אבל כאילו זה לא, כי יש את העופרה, ויש אחרי זה את הציל... כאילו תרבות שלמה של אירועים מתגלגלים סביב הדבר הזה...

ועוד לדבריה, מסיבות "עופרה" הן כאלה שאי אפשר שלא להיות בהן, הן "אחלה מסיבה". אך הן מרחב מבלבל, מרחב שיהיו בו קטינים ובגירים, שיש להגדירו בצורה ברורה ואינו יכול להיות נתון לפרשנות של הפרט, שיכולה להיות רחבה מאוד.

מרואיין אחר דיבר גם הוא על הפגיעות בהקשר של סמים:

כל תופעת סמי המסיבות למיניהם שאנשים לוקחים, ואז פחות מבינים מה קורה איתם ומוצאים את עצמם מסיימים או בביתו של מישהו בלי שהם התכוונו או בבית שלהם ועשו להם דברים שהם לא רצו...

ייחודיות נוספת של תופעת השימוש בסמים בקרב הקהילה הלהטב"קית, מתבטאת בדפוס מיוחד של בינג' בסמים:

מתפקדים ימים ראשון עד חמישי באופן מלא... מגיע סוף השבוע, יורד המסך ויש פורקן, יש שחרור של השבוע הזה שאנחנו... משחקים את המשחק ואז בסוף השבוע "יאללה, עכשיו הזמן להיות מי שאני", ואז באמת יש המון התנהגויות סיכוניות בתוך הסוף שבוע, שהן באמת כמו פורקן. זה לא מנוחה. זה פורקן.

חשוב לסייג ולציין שהיו מרואיינים שהציגו בפנינו סצנת מסיבות אלטרנטיבית שמתחילה להשתרש בקהילה: חללים מוארים, מילת קוד בה משתמשים כאשר חשים מוטרדים ועוד. התרשמנו שיש ניסיון לייצר מרחב אחר, מוגן ומואר.

3.3 סוגיות בחשיפה של פגיעות מיניות בקהילות הלהטב"ק

המרואיינים ציינו כמה סיבות ייחודיות למניעה או לעיכוב של חשיפת פגיעות מיניות בקהילות הלהטב"ק (1) הארון הכפול; (2) היעדר המשגה ושיום לפגיעה; (3) נורמליזציה של הפגיעה; (4) פגיעה במסווה של "חופש מיני"; (5) חשש מהכתמת שמה של הקהילה. בהקשר לארון הכפול תיארו המרואיינים כיצד חברי קהילה עלולים להימנע מחשיפה כי חשיפת הפגיעה פירושה גם חשיפת הזהות המינית שלהם:

הגורם המעכב הכי גדול זה הסיפור של הארון הכפול, אוקיי? אנשים, בעצם, שנפגעו, לא יכולים לשתף על הפגיעה הרבה פעמים כי לשתף על הפגיעה בהכרח אומר שהם צריכים גם לחשוף את הזהות המינית או המגדרית שלהם ואז... כאילו הם לא יכולים לעשות את זה... כי כשאתה בארון אתה כל כך בחרדות – שכל דבר קשור. וכל חשיפה בהכרח אומרת שאתה עלול להיפגע מזה כי אולי יגלו עליי.

היעדר שיום והמשגה של פגיעה כפגיעה תוארו כגורם מרכזי במניעת חשיפה. בהיעדר שפה מתאימה אדם מתקשה להבין שהחוויה הסובייקטיבית שלו היא חוויה של פגיעות:

ואני מאוד מקווה שמה שקורה עכשיו זה פתאום... אנשים יבואו ויגידו "רגע, זה לא היה סתם כי לא התאים לי ולא בא לי עליו זה פשוט כי הוא פגע בי מינית. פשוט לא ידעתי לקרוא לזה ככה כי אף אחד אחר לא ידע לקרוא לזה ככה כי זו הייתה הנורמה ופתאום אני מבין שהנורמה היא נורמה של פגיעה". אז אני חושב שגם החוויה הסובייקטיבית, גם לאחור, עומדת להשתנות. זאת אומרת, אני חושב שהרבה אנשים פתאום יתחילו לתת שם לחוויות שהם חוו שעד עכשיו...

המרוויינים הסבירו לנו עוד היבט בעניין – ההבדל בין "הסכמה" לקיום יחסי מין, לבין "רצון". הסכמה יכולה לנבוע ממניעים הזרים לעצם קיום יחסי המין, כגון טובת הנאה בדמות מתן אפשרות מגורים לצעיר או צעירה שאינם יכולים להתגורר בביתם בשל זהותם המינית. לעומת זאת, רצון בקיום יחסי מין – לאורך זמן או מזדמנים – אינו כרוך ביחסי תן וקח, שהם כשלעצמם כר נרחב לפגיעות מיניות. כך לדבריה של אחת המרוויינות:

אתה לא רוצה שמישהו "יסכים" לקיים איתך יחסי מין, אתה רוצה שמישהו ירצה לקיים איתך יחסי מין. כאילו, מבחינתי, הפער בין הסכמה לרצון זה בדיוק... הכניסה לתחום האפור...

מרווייין אחר הוסיף שלדעתו המונח הסכמה שאליו הורגלנו בשיח על פגיעות מיניות הוא רף נמוך מדי, וצריך לדבר על רצון. הוא עמד על הבעיה כך:

בעולם שלי, שאני מגיע ממנו, מה קורה שכן אדם נכנס למשל לאורגייה או למפגש מרובה משתתפים מרצון, אבל נוטל סמים והוא קצת מאבד שליטה או יכולת החלטה או מודעות עצמית בתוך הרגע הזה – מה קורה שם? זאת אומרת, יש הסכמה, כן? לכאורה... הוא לא אומר לא. אבל האם יש רצון?

ובמילותיו של מרווייין אחר בהקשר לזנות:

התרשמתי שהנושא הזה של סחר במין תמורת תשלום, מה שנקרא "תמיכה" בקהילה – הוא מאוד מאוד לא מומשג... נערים – סליחה על הביטוי – לא מעלים את זה על דל מחשבתם שהם נפגעים כשהם מקבלים כסף בתמורה למין שהם נותנים.

מרואיין אחר ששוחחנו איתו הסביר את הקושי בהמשגה בעובדה שבקהילה
הלהטב"קית הפגיעה מתרחשת בין שניים המשתייכים לאותו מגדר:

הנושא של פגיעה מינית או הטרדה מינית או ניצול מיני נתפס בתור
סוגיה של אלימות. הפעלה אלימה של כוח – לאו דווקא קשור למיניות
אפילו – עם פערי עוצמה מאוד מובנים, שהם לרוב נתפסים בחברה
ההטרור-נורמטיבית... כמו מאבק בין המגדרים, בין המינים, שמתבטא גם
בתוך המיניות אבל לא רק.... מה קורה כשבזירה שבה הדבר הזה קורה
והשחקנים שייכים לאותו מגדר?

המרואינים תיארו כיצד נוצרת בקהילה נורמליזציה של פגיעות מיניות,
להלן דבריה של מרואינת על כך:

הרבה דברים... נתפסים כנורמטיביים ואז אם המסר החיצוני הוא שזה
בסדר וזה סבבה וזה אחלה וזה נורמטיבי מאוד, אז הרבה פעמים,
כשאנחנו חושבים עליהם כעל נפגעים גם אם הם מרגישים איזושהי
תחושת חוסר נוחות סביב כל מיני אירועים שקרו כאילו אין להם בכלל
את עולם המושגים ובטח איזושהי לגיטימציה חברתית בשביל להגיד
"נפגעת פה, אני נפגעת פה"... אז כאילו גם התפיסה בקהילה של מה נחשב
נורמלי או לא... היא קצת מעוותת.

ואלה דברים מריאיון אחר:

אם מטופל שלי בא וכשאני לוחץ יד או כשאני לפעמים מחבק כזה, נותן
לי נשיקה בצוואר או כשאני עובר על ידו נותן צ'פחה בישבן, באזורים
מסוימים ורבים בקהילה זה מאוד מקובל. ואפילו כשזה קורה במרחב
נורא פורמלי, קליניקה וכזה, זה יכול להיחשב כמקובל בעיני חלק
מהאנשים. כלומר צריך לעצור ולהסביר מה לא תקין. [...] אין אדם שאני
מכיר, לא מהחברים ולא מהמטופלים לאורך השנים שאין לו סיפור כזה
או אחר שבו הוא היה בסיטואציה של, אני לא אקרא לזה פגיעה, אבל
ניצול, כאילו אולי לא הבין לגמרי את המהות של הקשר שהוא נמצא
מולו, או לא הבין את הגבולות של האדם שיושב מולו.

עוד תובנה מפיו של מרואיין אחר הייתה כי חסרה הבנייה של הנורמות בקהילת הלהטב"ק, והמושג המוטבע "חופש מיני" מעמעם את היכולת להבחין בין מיניות מרצון לבין פגיעה:

הקהילה הגאה פתחה, אני חושב, לעולם, עם המהפכה הפמיניסטית, את כל הנושא של חופש מיני, מיניות אלטרנטיבית, לחגוג את המיניות. ואז איפה הגבול בין חופש לבין פגיעה מינית... כלומר האם בכלל יש לגייטימציה לדבר על פגיעה מינית כשאנחנו מדברים על גבולות אחרים למיניות?

הוא הוסיף שמתפלס, אנשי מקצוע שהוא עובד איתם, פוגשים מקרים שבהם די למטפל באינטואיציה שלו כדי לדעת שמדובר בפגיעה מינית:

אבל הם מרגישים שהם לא יכולים לדבר את זה עם המטופלים הלהטב"בים שלהם כי הם מייד ייחשדו בהיותם הומופובים הטרו־נורמטיבים. כאילו יש לנו פה שני שיחים, שיח פגיעה מינית ושיח מיניות, ושיח הפגיעה המינית הגיע בכלל מהעולם ההטרו־נורמטיבי.

יש להדגיש שנפגעים מינית שחושפים את עצם הפגיעה רק לאחר זמן רב אינם תופעה ייחודית לקהילת הלהטב"ק. עם זאת, בקהילה נראה מאפיין ייחודי של החשיפה, הגורם להתארכות פרק הזמן שחולף מהתרחשות הפגיעה ועד לחשיפתה, והוא החשש של הנפגע מפני פגיעה במעמדו החברתי בתוך הקהילה אם יחשוף את הפגיעה בו, כדבריה של אחת המרואיינות:

אנשים מאוד מאוד פוחדים, קודם כול על עצמם, על החברים שלהם, על המעמד שלהם וגם מהחוויה הזאת של להיות... על תקן הורסת המסיבות הסדרתיות... אני מזכירה שלארגוני הלהטב"ב וארגונים חברתיים מהסוג הזה מגיעים אנשים שככל הנראה לא התקבלו בחברה, נפלטו ממעגלים חברתיים נורמטיביים, חיפשו את עצמם, רצו להתקבל כקבוצת שווים ואז הם מגיעים למקום כזה, ואז הם מגלים איזה מין, סתם, נקרא לזה בשם, קוד פריצות או חופש מיני... שוואללה, זה הקוד החדש. כלומר אם אתה לא מתיישר לקוד הזה אז מה אתה בעצם? אז אתה עוד פעם לא חלק, אתה עוד פעם מחוץ למשחק.

מרוויין אחר כינה את התופעה הזו תרבות של השתקה:

אתה מקלקל את המסיבה? אתה מכבס את הכביסה המלוכלכת בחוץ?
אנחנו חיינו הרבה שנים בארון. עכשיו כשאנחנו לא, אנחנו רוצים לחגוג
את המיניות שלנו ואתה לא תקלקל לנו. אתה לא תגיד שזה לא צריך
לקרות הדברים האלה.

עוד חשש מרכזי מפני חשיפה הוא מהכתמת שם הקהילה כלפי החברה
ההטרוריסטית. לדוגמה צעיר שנפגע מינית על רקע ניצול של יחסי כוח,
יחשוש מחשיפה בכני הוריו, גם אם הם מודעים לנטייתו המינית:

איך להגיד את זה להורים... כי פתאום כאילו הומואים הם מטרידים
ונוראים כמו שכנראה חשבתם עליי כשיצאתי מהארון.

מרוויין אחר דיבר על כך בהקשר של להטבופוביה מופנמת:

... אני חושב שהנושא של פגיעות מיניות או הטרדות מיניות... זה משהו
שהוא לא תקין, אבל יש עליו איזשהו קוד אתי מסוים שמאפשר אותו.
אני חושב שהפחד הגדול שעומד מאחורי הדיבור על הנושא הזה או
הפחד מלגעת בו זה מלהיכנס חזרה לארון. זה ההומופוביה המופנמת...
הפחד מ... אם אנחנו ניגע ונפתח... מה? נחזור שוב לשנות ה־80?...
ל"להיות להט"בים זה אומר לחלות באיידס ולהיות בודדים"? כאילו יש
איזושהי תחושה של מרחב בינארי כזה, של "במקום שבו יש חופש
אז נעשה מה שאנחנו רוצים", אבל אם אנחנו נרצה לבקר את זה קצת
יכול להיות שאנחנו נאבד את החופש הזה, נחזור למקום שיש בו קצת
סטיגמה סביב המיניות שלנו או הגבלות על המיניות שלנו. פחד מלחזור
חזרה לארון, בוש.

קושי נוסף בחשיפה מתבטא – לדברי אחת המרוויינות – בכך שעד היום
במקרים המעטים שכן נחשפו לא נעשה דבר. הדברים "טואטאו", עברו
עליהם לסדר היום. דמויות בקהילה העלו פוסטים תומכים דווקא באלה
שהתלוננו עליהם, ובמלים אחרות, חסרה אמירה חד־משמעית פומבית
המגנה תופעות של פגיעה מינית בקהילה.

3.4 הקשרי הסיכון לפגיעה

בשיחות איתנו היה חשוב למרואיינים להסביר שיש הקשרים שונים בחייהם של חברי קהילות הלהטב"ק העשויים להשפיע על מידת הסיכון לפגיעה ועל אופן הפגיעה. הם ציינו שלושה הקשרים מרכזיים: (1) הקשר הזמן – סיכוי הפגיעה היום לעומת הסיכונים בעבר; (2) הקשרים של נטייה מינית וזהות מגדרית – הבדלים בסיכון בין הקבוצות השונות; (3) הקשרים חברתיים, תרבותיים ודתיים בחלוקה לקבוצות: להטב"קים דתיים וחרדים; ערבים ככלל וערבים שוהים בלתי חוקיים בפרט; יוצאי פריפריה, נעדרי עורף משפחתי; וחברי קהילות אנשים עם מוגבלויות. זאת ועוד חברי קהילה שונים מתאפיינים בשילוב של כמה הקשרים מסכנים, המתווספים זה לזה (כגון טרנסית ממוצא ערבי). כאמור, לא התאפשר לנו לעסוק בכל אחד מההקשרים הללו די הצורך, על כן נציג חלק מהם כאן בקצרה, ונצרך קישורים לחומרי קריאה רלוונטיים שליקטנו או שקיבלנו מהמרואיינים. ההקשרים האלו ועוד רבים אחרים דורשים את המשך העבודה.

3.4.1 הקשר התקופה

המרואיינים הדגישו בפנינו שוב ושוב שקיימים הבדלים מהותיים בין תקופות שונות. לדוגמה, אם בעבר היו מוקדי הפגיעה יחסי מין אלימים שהתקיימו במרחבים ציבוריים ליליים שאינם מוגנים, דוגמת גן העצמאות, כיום הסיכון לפגיעה מינית הוא בין היתר באפליקציות. חשוב לציין שבדוח הזה יש מקום לעבר, להווה וגם לעתיד. ברצוננו לתת במה לכל מוקדי הסיכון לפגיעות, עם זאת, אנחנו מכוונים למוקדים המסכנים ביותר בתקופתנו. הינה תיאור של אחד המרואיינים:

אני מזהה שיש ממש הבדלים דוריים פה. אני מרגיש שהדור שאני גדלתי בו לצורך העניין הוא דור – ובטח ובטח הדורות מעל – הוא דור שבאמת, כאילו שבאמת כל מה שאתה אומר הוא נכון לגביו. אני מרגיש שהחניכים שלנו במקום אחר, אני מרגיש שהציפיות שלהם שונות, אני מרגיש שהם גם נותנים בנו הרבה אמון ומשתפים אותנו כדי שנטפל בדברים.

ובמקום אחר:

כשאני יצאתי לעולם הגאה אני הייתי ההומו היחידי שהכרתי. לא היה לי קבוצת בני נוער, לא היה לי, היה לי את הכי גאים שיש בטלוויזיה ופחות או יותר זהו [...] רוב החברים שלי, החברים שלהם שהלכו איתם לאורך שנים זה אנשים שההתחלה של הקשר ביניהם הייתה מינית וזה לא התפתח לחברות, לקשר רומנטי, אז נשאר חברים אחר כך. אבל זה היה, אלה המפגשים הראשונים עם אנשים שהם הומואים. לאנשים בגיל שלי הכול מתחיל מיני [...] מין הוא הבסיס ליצירת קשרים שהיה לאנשים בגיל שלי. לאנשים בגיל שלי לא היה איגי, ובטח לא הייתה נראות תקשורתית טלוויזיונית כמו שיש היום. ופוליטיקה, זה פשוט לא היה קיים. אז הדרך היחידה לפגוש אנשים זה בגן העצמאות כמו שהזכרתם בהתחלה או במסיבות.

כמה מרואיינים ראו הבדלים דוריים ניכרים בתפיסות לגבי הנטייה המינית, מידת ההסתרה מצד אחד והמוחצנות המינית מן הצד השני. המרואיין בקטע שהלן מדבר על הפערים בין צעירים ובוגרים יותר בעת השהות המשותפת במרחב האפליקציה:

זו קבוצת אוכלוסייה, זה גיל מסוים... ברור לי שזה אנשים שחיו במציאות אחרת, במציאות של סוד והסתרה הרבה יותר עמוקים ממה שאנחנו חיים היום, אה... ותרבות קורזינג שונה, ותרבות מפגשים שונה, ותרבות שיח שונה [...] כאילו איך זה שאני הומו ישפיע על החיים שלי בטח היה נראה מאוד אחרת לפני 40 שנה [...] גם כשהתפוצצו הפרשיות, אז הייתי בקבוצות פייסבוק וניסיתי לעקוב אחרי הדיונים, והיה ממש ברור לראות החבר'ה בני ה־30 ומטה וחבר'ה 35-40 ומעלה, אה... והתפיסה שלהם לגבי מה מקובל ומה לא מקובל.

זאת ועוד, נראה כי הקשר הזמן מביא איתו מוכנות רבה יותר של חברי קהילה לחשוף מקרים של פגיעה מינית. הפרסומים בעניין גל אוחובסקי ועמוד האינסטגרם "תורנו" הם זרז חשוב, והמרואיינים החברים באיגי מתארים פתיחות שקיימת עתה בקרב חניכים שלהם לתאר פגיעות שחוו.²

² על החוויות של מבוגרים לעומת צעירים ראו פזמונילוי ואח', 2011.

3.4.2 הקשרי נטייה מינית וזהות מגדרית

בעבודת הוועדה למדנו שקהילת הלהטב"ק מורכבת מקבוצות שונות. כך תיארו המרואיינים את עצמם כמי שמשתייכים לקהילת הלהטב"ק, אך לא לקהילה ההומואית, הטרנסית ועוד. הם תיארו מוקדי סיכון דומים, אך לא זהים לקבוצות השונות. לדוגמה, סצנת הליינים והמסיבות תוארה כגורם סיכון להומואים בעיקר; הזנות נחווה כגורם סיכון מרכזי לטרנסים, בדגש על טרנסיות, יותר מבקרב הקבוצות האחרות (על מורכבות תופעת הזנות הרחבנו בפרק הקודם). פגיעה אלימה פיזית תוארה כשכיחה פחות בקהילת הלהטב"ק. אף על פי שהמשתתפים ציינו שמיתוסים על היעדר אלימות אצל נשים עלולים למנוע חשיפה של פגיעות אלימות בקהילת הלהטב"ק. הציטוט הזה ממחיש זאת:

אני חושבת שזה לא סתם שככה זה פחות מדובר בקהילה הלהטב"ק, אני חושבת שבכלל פגיעות של נשים בנשים, גם סטרייטיות, גם זה, זה תחום אפור. אני חושבת שזה מתחיל מהחוק במדינת ישראל, שאונס – צריך להיות איזשהו איבר מין זכרי כדי שזה יחשב אונס, יש את הדברים הכיפיים האחרים של מעשי סדום וכאלה, אבל זה מתחיל מהחוק, ואז כל ההמשגות הן שונות. רגע מה קרה לי פה, מה היה לי, וגם כמובן בכל החינוך וההסללה למגע במיניות אז יש משהו שקורה בין שתי בנות, אז טוב מה, התחום הוא הרבה יותר אפור.

מרואיינים דיברו גם על היבטים ספציפיים של פגיעות מיניות בקהילת הטרנסים והטרנסיות. המסר שביקשו להעביר הוא של חוויה של הפקעת הזכות על גופם שלהם, כפי שמתקף בציטוט הזה:

כשמדובר על טרנסיות – ושוב בעיקר על טרנסיות, אני מניח גם על טרנסים – נכנס האלמנט של הסטיגמה של טרנסיות כעבודות מין, ואז הרבה פעמים זה לא להגיד לה "היי", את מוצאת חן בעיניי. בואי, אלא "בואי, אני אשלם לך". זאת אומרת, אוטומטית מתייחסים אליה כמי שאפשר לקנות את המיניות שלה גם אם היא מעולם לא חשבה בכלל על האזור הזה. היא מתויגת ככה בגלל שהיא טרנסית. אני פגשתי... אני זוכר... דיברתי עם מישהי שהייתה בת 18 ... טרנסית שאמרה לי... אנחנו יושבים לשיחה מאוד לא פורמלית, היא אומרת לי "כן, אני מבינה שכאילו אם אני לא אתקבל לעבודה הזאתי בחנות נעליים, אז כאילו בסדר אז יש

זנות". אני שם את עצמי בגיל 18, בחיים לא היה לי יוצא... לא היה יוצא לי משפט כזה מהפה.

סוגיית הטרנסיות עולה גם בקטעים האלה:

נשים טרנסיות, הרבה פעמים מורשה להן רק להתנהל בסתר ובאפלה, וזה גם גורר הרבה אלימות; או שיש תחושה של הוקרת תודה כל כך גדולה שמישהו בכלל מוכן להיות איתי או לגעת בי שזה משנה את היכולת לתת הסכמה או לשים גבולות.

כשאת מדברת עם אנשים טרנסים הרבה פעמים... יש פגיעות מיניות גם יותר קלאסיות, אני אשים את זה במירכאות [...] אבל יש משהו שאני חושב שכמעט לא מדובר, שזה באמת הפגיעה הכמעט יום-יומית שבה הגוף הטרנסי כל הזמן נחקר [...] הגוף של האישה הטרנסית גם עובר איזשהי השטחה ופטישיזציה מאוד עמוקות, ואני יכול להגיד שמיטב מחברותי מספרות לי על האנשים שמגיעים אליהן הביתה ובאמת לסיפוק מיני, בין אם זה בתשלום ובין אם לא, ולא מוכנים להיראות איתה ברחוב. וכל המרחבים האלה של הסודיות ושל הדיסקרטיות ושל הבושה יוצרים כר מאוד מאוד פורה לפגיעות מיניות בעצם.

זאת ועוד, לטענתו של המרואיין, אנשים על הקשת הטרנסית מועדים יותר לפגיעה גם מול גורמים ממסדיים כגון המשטרה ומערכת הרפואה. לדוגמה הוא תיאר את החוויה של טיפול הורמונלי, המלווה מעצם טיבו במעקב רפואי, כחוויה של פגיעה מינית המתבטאת בנגיעה ובמישוש של חלקי הגוף, בלי צורך רפואי או בלי ניסיון להסביר את הצורך בכך, ובמילותיו: "הקלות הבלתי נסבלת שבה הגוף שלנו מופר"³.

3.4.3 הקשרים חברתיים, תרבותיים ודתיים

המרואינים הרבו לתאר סכנה מורכבת ומסועפת יותר לפגיעה בקרב קבוצות להטב"קיות ספציפיות: הם זיהו מוקדי סיכון מוגברים אצל חרדים, ואצל ערבים בכלל ושוהים בלתי חוקיים בפרט, יוצאי פריפריה, אנשים עם מוגבלויות ועוד. הם תיארו אותם כממוקמים ב"שוליות של השוליות", כמי

³ על ההבדלים בין התנהגויות סיכוניות שונות של טרנסים, הומאים, ולסביות ראו Smalley et al, 2016.

שסובלים מסיכון כפול ואף משולש. לצערנו לא התאפשר לנו לקבל מידע מספק על האוכלוסיות האלה במסגרת עבודת הוועדה. על כן, נציג כמה היבטים חשובים שלמדנו על חלק מהן, אך כאמור אין בהם כדי לסרטט תמונה שלמה.

למדנו, למשל, שהקהילה החרדית מתאפיינת בסגירות רבה ובדחייה של מיניות להטב"קית על רקע הלכתי, ולכן הסיכון לפגיעות מיניות הוא סיכון מוגבר. שיח על מרחב מוגן ועל מיניות בריאה בהקשר הלהטב"קי אינו קיים. צעירים וצעירות חרדים שחוו פגיעה מינית אינם מבינים שכך אירע להם, ואינם מבינים טיבם של הסכמה ורצון – מה הם:

ואז הבלבול, רצייתי – לא רצייתי, הסכמתי – לא הסכמתי, פגיעה – לא פגיעה. הרבה פעמים זה לוקח שיחות עד שמבינות שהייתה פה פגיעה, או זה בעקבות השנים עקב הסתכלות אחרת.

גם כאשר יש הבנה שאירעה פגיעה, חשיפתה פירושה חשיפת הזהות המינית, ולכן מתלוות האשמה בהתנהגות פסולה מן הבחינה ההלכתית. מרואיינת אחרת הסבירה שגם אחרי שהנפגע או הנפגעת מגיעים לתובנה שחוו פגיעה, קיימת תחושת בושה:

בציבור הדתי זה הרבה יותר כי מי יאמין לי, מה כבר קרה... איך הגעת למצב שאת נוגעת באישה. זה גם סטייה, אז עוד יותר קשה לדבר על זה.

לא מעיזים לדבר על מיניות, אז איך ידברו על פגיעה מינית? לא מעיזים לדבר על לסביות, זה דבר שאסור, אז איך ידברו על פגיעה מינית... ודרך אגב, כל פעם בחברה הדתית כשעולים עניינים של פגיעות מיניות אז הטיעון זה "אתם רואים, להט"בים זה רק פגיעות מיניות". החברה הדתית משתמשת הרבה... כשיוצאת פגיעה מינית, החברה הדתית משתמשת בזה נגד הקהילה הלהט"בית, אז זה עוד יותר מורכב לדבר על פגיעות מיניות שיש שם.

עוד סוגיה שעלתה בהקשר זה היא החוויה של להטב"קים חרדים בעת החשיפה לקהילת הלהטב"ק. המרואיינים תיארו כיצד החוויה שלהם היא של חוסר ידע ובלבול עמוק:

צעיר חרדי, לא רק נער, שיוצא מהחברה החרדית ומגיע לקבוצה של איגי, ומעולם לא העז להיחשף או לדבר עם מישהו על הנטייה המינית שלו, וכן עשה את הצעד והגיע לקבוצה הוא חושב שזה מגניב... בתפיסה שלו, הגבולות של מה זה, מה פוגע ומה נעים לי ומה אני אוהב ומה לא נכון לי לא ברורים, אפילו עבורו. אתה לא יודע לומר: האם הפגישה עם אותו אדם בן 50 מתאימה לי? אני נהנה מזה? או שאני הולך רק כדי לחוות, רק כדי להגיד שעשיתי את זה... אני לא חלילה מאשים את הנערים, אבל אני אומר שהם הרבה יותר פגיעים כי אין את ההבנה הזאת כמו שיש לנערים אחרים שבבתי הספר מדברים וההורים מדברים. אצל חרדים זה צניעות. לא מדברים בכלל על מין בשום דרך... אז הוא חושב שזאת הנורמה, שמדברים באפליקציות ושמתכתבים, שולחים תמונות עירום וכאלה. אין איזושהי הבנה של מה נורמלי או מה מקובל או מה צריך הסכמה.

הדבר עלול אף להביא לכך שצעירים או צעירות חרדים ינקטו התנהגות הפוגעת בעצמם או באחרים:

הרבה פעמים בנות שמגיעות מאזורים יותר סגורים [...] הן מגיעות באמת במין מחשבה שעכשיו הכול מותר, סוף־סוף מותר לי לדבר על מיניות, סוף־סוף מותר לי לדבר על התחושות שלי, על המאהבים שלי, על התשוקות שלי, וזה מביא אותי לקצה כי אם מותר לי לדבר על זה רגיל אז אני יכולה להתנהג איך שאני רוצה, ואם אני סוף־סוף רואה מישהי שהיא לסבית מוצהרת, אז אני יכולה בטח לגעת בה כי זה מה שלסביות עושות, הן נוגעות אחת בשנייה, זה בא באמת מחוסר מודעות ומבורות [...] זה בא לידי ביטוי גם בשפה, אפילו בהתנהגות שהיא לא קשורה לפגיעות מיניות, קשורה לשתיית אלכוהול, לחילול שבת בפרהסייה, ללבוש מסוים, כל הדברים האלה כאילו הכול נפרץ, כאילו עכשיו הכול מותר לי [...] ולדעתי יש פה הרבה מאוד מקרים של הטרדות ושל פגיעות מיניות.

התחושה היא שהדבר הזה אסור מכול וכול. ולכן יש הרבה פעמים... שאם חצייתי כבר את הקווים, אז עכשיו אפשר להתפרע. זאת אומרת, once התנסיתי, אז עכשיו אפשר... די, כבר אלוהים מחק אותי, הוא שם עליי איקס אדום, אז אני כבר ממילא לא שווה כלום. ואז הרבה פעמים דווקא ההתנסות הראשונית היא קשה, היא לא נעימה, היא פוגענית, אתה אפילו לא יודע לומר לעצמך את הדבר הזה. ואז יכול להיות מה שקורה הרבה פעמים לנפגעות תקיפה מינית, לנשים... שהתחושה

שהגוף בגד בהן. הגוף שלהן הלך והתקדם והתפתח לכיוון שפגע בהן. ולכן עכשיו צריך להעניש את הגוף הזה, עכשיו צריך להעניש בעצם את עצמי. ומתחילה איזה פעילות לא מודעת של אנרכייה מוחלטת...

אשר ללהטב"קים המשתייכים לחברה הערבית, נאמר לנו שרבים מהם, בעיקר הומואים שברחו ממשפחותיהם והם נתונים לאיומים של המשפחה בשל נטייתם המינית מידרדרים לזנות מצורך הישרדותי – הדבר נפוץ יותר בקרב שוהים בלתי חוקיים. מאפייני הסיכון הייחודיים של הצעירים האלה, בדומה לצעירים הבאים מן החברה החרדית קשורים להשתייכותם לחברה סגורה ושמרנית, שככלל אינה מקבלת מיניות להטב"קית כמיניות לגיטימית, ודוחה מתוכה את המשתייכים לקהילה.

הקהילה הלהטב"קית הערבית נמצאת בסיכון מיוחד. אומנם חלה התקדמות מסוימת במידת הקבלה של החברה הערבית בעניין יציאה מהארון, אך גם היום, עבור חברי קהילה רבים, יציאה משמעה סכנת נידוי ולעיתים אף סכנת חיים. אחד המרואיינים מתאר זאת כך:

הרבה פעמים הם יוצאים מהארון מול ההורים, ואז התגובה של ההורים היא מאוד קשה [...] זה מאוד תלוי בהורים, כמה הם מסורתיים, כמה הם דתיים, אם הם מהכפר, אם הם מהעיר, ואם הם מהכפר, אז איזה כפר. זאת אומרת, זה מאוד ייחודי וזה מאוד משתנה, אבל בסך הכול זה מאוד מורכב. דוגמה: נער שעכשיו יצא מהארון מול ההורים שלו בכפר – לא מקבלים אותו. הוא נפלט מהבית. הוא בדרך כלל מגיע לתל־אביב, חיפה, לצערנו אין הרבה מענים. אין הרבה הוסטלים שנותנים מענה כיום, במיוחד לקהילה הערבית [...] הם נזרקים מהבית, הם מגיעים לרחובות [...] הם די מהר מגיעים לעולם הזנות ובעולם הזנות זה כבר מעגל שמאוד קשה לצאת ממנו. הטרדה מינית שם זה אנדרסטייטמנט, זה ממש אנדרסטייטמנט, ומי שמגיע לעולם הזנות, אז יש גם את עולם הסמים שזה בא ביחד בדרך כלל.

בשיחה עם המרואיין עלה, כאמור, מיעוט של מענים לצעירים מקהילה, אך נאמר לנו שבימים אלה מוקם הוסטל המיועד לצעירים ערבים. עוד נאמר לנו, שבאיגו אין עובד סוציאלי דובר ערבית. החסר הזה ודאי עלול להקשות על חשיפה של מקרי פגיעה ומתן מענה הולם להם.

גם יוצאי פריפריה תוארו כקבוצה שנמצאת בסיכון מוגבר:

הנעורים שהם סיפרו עליהם היו באופן כללי נעורים בלי גורמי עזרה בפריפריה, בלי משאבים שאפשר לפנות אליהם, מאוד בודדים ומאוד מאוד קשים. בקונטקסט הזה, שאין במי להיעזר [...] בצירוף קונטקסט של מצב כלכלי קשה – הרבה מהם מאוד מאוד רצו לברוח [...] הם המשיגו את המעבר הגיאוגרפי (מעיר המוצא בפריפריה) החוצה כבריחה [...] המשתתפים שהיו במצב הכי קשה והיו הכי נואשים לצאת מהעיר, הבריחה הזאת הסתיימה באופן טראגי... לא אחת בפגיעה מינית. עכשיו, הפגיעות האלו לא קרו בתוך הקהילה, שוב, הם קרו על ידי מבוגרים, שהם גם לא היו להט"בים, אבל אותם מבוגרים ניצלו את חוסר האונים, את חוסר הישע ואת הרצון המאוד מאוד חזק של הנערים האלה לברוח כדי לתעל אותו לעניין של הפגיעה. זה הקונטקסט של הפגיעה בפריפריה [...] בניסיון הנואש לצאת מהחיים הלא פשוטים של להיות להט"ב בפריפריה, כשהמיקום הזה עם אותם במקום מאוד פגיע, פגיע לניצול, פגיע לסחיטה.

לסיכום, נראה כי הקשרים שונים מקרינים על הפגיעות המיניות בקהילת הלהט"ב⁴ ובכללם הקשרי נטייה מינית וזהות מגדרית. מאפייני הפגיעה וההמשגה שלה עשויים להיראות שונים בקרב קבוצות שונות בקהילת הלהט"ב⁴. אוכלוסיות הנמצאות בסכנה מוגברת בשל שייכותן הדתית או התרבותית, גם הן תוארו בראיונות. הקשר הזמן חשוב ביותר, אופיין של הפגיעות השתנה עם השנים, וגם הפתיחות בנוגע לחשיפה של פגיעות מיניות ולדיבור עליהן השתנתה וקיבלה תנופה עזה בעקבות תנועת MeToo, בעקבות "תורנו" ובעקבות הפרסומים בעניין אוהובסקי ואחרים.⁴

תמה 2 - מוקדי סכנה לפגיעה מינית בארגונים חברתיים של קהילת הלהט"ב: איגי כמקרה בוחן

איגי הוא שיזם את הקמת הוועדה בפנייתו לשופטת בן-אור. יש להדגיש שהארגון לא היה מעורב בבחירת שאר חברי הוועדה. בפגישתנו הראשונה עמדנו על היותנו ועדה עצמאית והתנדבותית, ועל הצורך להרחיב את המוקד של פעילות הוועדה מעבר לאיגי, לסכנה לפגיעות מיניות בקרב

⁴ על קבוצות מוחלשות בקרב קהילת הלהט"ב ראו Sadika et al., 2020.

קהילת הלהטב"ק ובייחוד לסכנה לפגיעות מיניות בהקשרים של ארגונים חברתיים של הקהילה. בפרק הזה נתמקד בסכנה לפגיעות מיניות בארגונים חברתיים של קהילת הלהטב"ק ונתבונן באיגי כמקרה בוחן.

מרבית המרואיינים הרבו לשבח את איגי על היותו ארגון אמיץ וחסר תחליף. ואכן, מנהיגיו הם שפנו אלינו, מתוך רצון אמיתי לזהות מוקדי סיכון בארגון ולייצר שינוי מהותי. בטרם נעמוד על מוקדי הסיכון שמצאנו באיגי ברצוננו לומר שתי אמירות, הנראות בעינינו חשובות:

1. יש לשים לב שחלק ממוקדי הסיכון שנציין כאן עשויים להיות גם מוקדי חוסן. לדוגמה המרואיינים עמדו על ההתייחסות הישירה למיניות באיגי, על כך שההשתייכות לארגון היא על בסיס זהות מינית או מגדרית. מצד אחד, בייחוד כשמדובר בחניכים צעירים, המצויים בשלב של תהיות ושאלות ביחס לזהותם המינית או המגדרית, עלול העיסוק הישיר במיניות לפרוץ גבולות ולייצר קרקע לפגיעות, ומן הצד האחר, ההשתייכות לאיגי היא הזדמנות נדירה לצעירים האלה ליצירה של מרחב בטוח ולעידוד של מיניות מיטיבה. רבים מהמרואיינים הצביעו על איגי כמקום היחיד שבו הם יכלו לחקור את מיניותם בצורה בטוחה. המושג "מרחב בטוח" נשמע שוב ושוב.

2. יש להדגיש שאיגי עובר שינויים רבים בשנים האחרונות בנוגע לברור תלונות על פגיעה מינית, לרבות הכשרת מדריכים, אנשי צוות ואנשי קשר בשיתוף פעולה עם מרכזי הסיוע, הן בהכשרה והן בטיפול בפגיעות שנחשפות. לצד הצבעה על מוקדי הסיכון, אנחנו מעריכים את ההתקדמות הנעשית בארגון.

את השינויים הללו תיארה אחת המרואיינות:

מתוך זיהוי של זה שאנחנו לא מספיק מבינים באיך לטפל בפגיעות מיניות, יצרתי אז קשר עם המרכז סיוע פה בתל אביב ובעצם עשינו קורס הכשרה לכל הצוות המנהל ולכל המערך הפסיכוסוציאלי של מרכז הסיוע. זה היה קורס, אני חושבת, של עשרה מפגשים שהתפרסו על כשלושה חודשים וממש למדנו בצורה עמוקה [...] ובנינו תוכנית מותאמת, כאילו, בהקשר של הקהילה גם [...] ובעצם אחת התוצאות של הקורס הזה זה שהתגבש איזשהו צוות שהתפקיד שלו הוא לטפל בכל

מקרה של פגיעה מינית שמגיעה לארגון עם יוצא דופן אחד: אם הפגיעה המינית הייתה מחוץ לארגון, נגיד אם חניך מספר לנו שהוא עבר איזושהי פגיעה מינית, העובדים הסוציאליים מטפלים בזה בעצמם. אבל ברגע שיש פה איזושהו אלמנט של פגיעה בתוך הארגון, בין אם זה פגיעה בין חניכים בין מדריך לחניך, בין מדריכים, בין צוות שכיר, יש צוות שמטפל בזה גם מתוך הבנה שאי אפשר שבן אדם אחד יהיה אחראי.

מראיינת אחרת, כששאלנו אותה על התנהלות באיגי בעקבות חשיפה של פגיעה מינית, תיארה נוהל מובנה ומסודר:

בכל סוג של פגיעה אני מתקשרת עכשיו לרכז של הקבוצות אה... של האזור. אני אומרת לו כאילו את כל מה שהחניך אמר לי ולפעמים אני צריכה אז לעשות שיחה אישית עם החניך בשביל כזה... להשיג עוד פרטים על כזה האם החניך נמצא בסכנה? איך החניך מתנהל ביום־יום? האם החניך צריך משהו מאיתנו? הרכז מדבר על זה עם העובד הסוציאלי ואז העובד הסוציאלי יוצר קשר עם החניך.

ניכרת, אפוא, ההתכווננות של הארגון לתת מענה לפגיעות מיניות ולעשות זאת בצורה מקצועית. יש צוות האמון על הטיפול בפגיעות ומורכב מבכירים בארגון, חלקם עובדים סוציאליים. אנחנו מתרשמים שכאשר נחשפות פגיעות מיניות בתוך הארגון, הן מטופלות. נראה שהארגון עבר שינוי במהלך השנים, ועצם הפנייה לשופטת בן־אור מעידה על כך שהוא מעוניין עוד בשינויים.

לאחר שהנחנו את שתי האמירות האלה, נציין ארבעה מוקדי סיכון עיקריים לפגיעה מינית באיגי – כמייצג ארגון חברתי מרכזי בישראל – ונפרט כל אחד מהם.

אלה מוקדי הסיכון:

1. אפיוני האוכלוסייה שמגיעה לאיגי
2. מקומם של ביטויי מיניות באקלים של הארגון ומעברים בלתי מובחנים בין מיניות לבין פוגענות מינית

3. קונפליקט בנקודות ההשקה בין המרחב הפנימי של איגי לבין המרחב החיצוני של הקהילה הגאה

4. המבנה הארגוני של איגי

3.5 אפיוני הרקע של האוכלוסייה המגיעה לאיגי

אחד ממוקדי הסיכון שציינו המרואיינים הוא שרבים מהחניכים של איגי מתאפיינים בשוליות כפולה ואף משולשת בעת הצטרפותם לארגון. הם מגיעים מאוכלוסיות בסיכון, מהיעדר עורף משפחתי, מרקע של טראומות קודמות. כלומר, איגי אינו מייעד עצמו במיוחד לאוכלוסיות בסיכון, אך אלו האוכלוסיות המהוות את הליבה שלו. איגי, כפי שאמרו רבים מן המרואיינים, מעניק כלים לכניסה "רכה" יותר לעולם הלהטב"קי ומייצר מרחב בטוח המאפשר לחקור את המיניות לעומת הכאוס השורר בחוץ בהקשר הזה. עם זאת, יש סתירה בין השאיפה של הארגון להיות ארגון חברתי-חינוכי, ובין הצורך המעשי שלו להתמודד עם תכנים טיפוליים מורכבים ביותר כגון דיכאון, פגיעה עצמית ופוגענות מינית בקרב חניכים. יש לציין שמרבית המדריכים באיגי הם מתנדבים צעירים שאינם ערוכים ואינם יכולים להתמודד עם תכנים טיפוליים מורכבים בלי תמיכה, ליווי, והכשרה נרחבת. אחד המרואיינים תיאר זאת כך:

איגי פוגש גם את המסע הזה של הבעיות הרחבות שיש לקהילה, בוא נקרא לזה כך. בוא נסיף על זה גם את הבעיות הייחודיות, או הקשיים הייחודיים, המאפיינים הייחודיים שיש להן אוכלוסיות מסוימות שמגיעות לאיגי עוד יותר, זאת אומרת אם אנחנו מדברים על חרדים או בחברה הערבית, עוד יותר. זאת אומרת אוכלוסיות שיש להן, נקרא לזה שוליות כפולה או אפילו חיים בשוליות בכמה תחומים בעצם, לא רק בארון... אנשים שזה, הם מגיעים בסוף לאיגי.

הוא המשיך בתיאור בהקשר של הנוער הלהטב"קי החרדי, והמחיש את הצורך בהבנה של הצרכים הייחודיים שלו:

זה נוער שלא דיברו איתו, בדיוק, אף פעם לא אמרו, על חינוך מיני, אנחנו לא ידענו מה זה. כלום כלום. גבולות והסכמה. שום דבר. שזה גם מביא פתח לפגיעות בחברה החרדית. אז איגי פוגש את הנוער הזה בשליחות רבה עם כוונות טובות, אבל צריך להבין שזה לא צחוק.

מרוויין אחר המשיג את הקושי שמייצר המפגש בין הנוער המורכב לבין מדריכי איגי, העשויים להיות צעירים מאוד ולא מנוסים:

הבעיה היא שמקרים לא תמיד מגיעים למישהו באיגי [בעל ותק של...]. שש שנים ושכיר. הם מגיעים למתנדב או מתנדבת שהתחילו להדריך את הקבוצה לפני חודש, והם מגיעים אליה יחד עם מלא מלא מקרים פסיכוסוציאליים שהיא מדברת בסוף כל פעולה כי ההוא וזה... והיא ראתה אצלו חתכים והוא בכלל דיבר על זה, וההורים שלו הוא אומר שהם אלימים כלפיו בבית וחוץ מזה זה גם הזכיר לו איזושהי פגיעה מינית שהוא עבר מישהו מאיגי, אוקיי? ערמות של תוכן פסיכוסוציאלי.

עוד תיארו המרואיינים היעדר נוכחות מקצועית מספקת לצד המדריכים הצעירים:

לא קיימים מנגנונים כי בסופו של דבר מי שפוגש את הנערים והנערות זה מדריכים, שהם מתנדבים. [...] באיגי אין את העין המקצועית הזאת שרואה את כל הילדים שמגיעים. אז גם אם נער או נערה יתחילו להפגין כלפי חוץ התנהגויות שעין מקצועית תגיד "נראה לי שקרה פה משהו אפילו אם אני עוד לא יודעת מה קרה ואין לזה שם ואין לזה מילים וצריך אולי לשים לב יותר טוב לנערה הזאת" – אז... באיגי... אין את הבן אדם הזה. לפעמים יש, כאילו, לפעמים יש מדריכי קבוצות שהם נהדרים והם מאוד מאוד רגישים, ולפעמים יש מדריכי קבוצות שהם בעצמם עובדים סוציאליים, אבל לא באופן שיטתי. כאילו, במובן הזה כמו כל תנועת נוער, אז זה נגיד מנגנון חסר בעיניי.

בציטוטים לעיל יש כדי להדגים את הפער בין ההגדרה של הארגון כארגון חברתי-חינוכי, ארגון המופעל בעיקר על ידי מדריכים צעירים מתנדבים, לבין הצעירים המגיעים אליו. רובם צעירים מרקע קשה מאוד ולכן הפגיעות שלהם גדולה. התכנים העולים בקבוצות באיגי הם תכנים טיפוליים, לעיתים קשים ביותר, שמצריכים מיומנות של איש מקצוע, ואין זה בטוח שהמדריך

מסוגל להכיל אותם ולהגיב נכון ללא תמיכה ומעורבות מאסיביים של אנשי מקצוע. אומנם מתקיימת הכשרה משותפת של המדריכים והרכזים, שאיתם אפשר להתייעץ, אך אנו מתרשמים כי אין הלימה בין עוצמת התכנים הטיפוליים בשטח לבין רמת ההכשרה והמעורבות של אנשי מקצוע.

3.6 מקומה של המיניות בתוך איגי ומעברים לא מובחנים בין מיניות לבין פוגענות מינית

המרוויינים ציינו שעבור הצעירים והצעירות המגיעים לאיגי, הארגון הוא זירה ראשונה להיכרות עם משמעות המיניות הלהטב"קית. איגי נושא דגל של שיח פתוח על מיניות כחלק מהאידיאולוגיה שלו. בניגוד לתנועות נוער אחרות, החניכים באיגי מגיעים על בסיס הנטיות או ההעדפות המיניות והמגדריות. כלומר המיניות והזהות המגדרית שלהם מצויה בקדמת הבמה. ההיבט הזה משתקף בציטוט הזה:

כי כל מי שמגיע לארגון, וזה בניגוד לתנועות נוער אחרות, מגיע על בסיס הנטייה המינית שלו, המין בשם, כאילו זה בכותרת, ואז נוצר מרחב כאילו שהמיניות היא חלק אינטגרלי ממנו, והחוויות המיניות הראשונות הן חלק אינטגרלי ממנו.

מצד אחד המרוויינים מציינים את היכולת לחקור את המיניות במרחב בטוח, ומן הצד האחר נשאלת השאלה מה הם הגבולות המתאימים של החקר הזה. מתי הוא בטוח ומתי הוא נפרץ ולא מוחזק;

לפעמים זה מייצר קושי מאוד גדול להתנהל, לנהל פעילות חינוכית בתוך מרחב שאני חושבת שעבור הרבה חבר'ה הוא מרחב בכלל לפרוקן רגשי. כאילו, הם לא באו בהכרח בשביל הפעילות החינוכית או השנת שירות, הם בכלל באו בגלל התחושה שכאן הם יכולים לא לווסת, כאילו אפס ויסות פשוט לירות את כל התכנים שיושבים עליהם, שלפעמים הם גם לא מותאמים או בסיטואציה לא מותאמת או לזרוק את זה בתוך פעולה...

3.7 קונפליקט בין הימצאות במרחב הפנימי של איגי לבין הימצאות במרחב החיצוני של הקהילה הגאה

המרואיינים היו מוטרדים מכך שאיגי שואף ליצור מרחב בטוח מבחינה מינית, מרחב שמסייעים בו לחניך להבין את המשמעות של מיניות להטב"קית והיכן הוא רוצה להיות ממוקם בתוכה – אך עם זאת, במקביל מתקיים מרחב מיני פרוע, חסר גבולות ומסוכן מחוץ לגבולות הארגון, ובמרחב זה נמצאים לעיתים קרובות המדריכים והחניכים יחד. נוצרת מציאות כפולה ומנוגדת. מצד אחד – ניסיון לייצר שיח מיני פתוח ומוגן בתוך קבוצות איגי עם כללים ברורים (בהנחה שהם נשמרים) ומן הצד האחר – מיניות שגבולותיה אינם גבולות מוגדרים והיא מתקיימת בהקשר של ליינים ומסיבות, שימוש בסמים וגלישה באפליקציות. הן המדריכים והן החניכים עשויים להימצא במרחבים החיצוניים הללו, ולעיתים הם נפגשים בהם. טשטוש הגבולות בנוגע לתפקיד המדריך, והמסרים הכפולים המבלבלים – כל אלו עוררו דאגה רבה בקרב המרואיינים. אחת המרואיינות תיארה זאת כך:

האם יכול להיות שהתרגלנו לסיטואציה שאנחנו חיים מציאות אחת, אבל מבקרים אותה וזחיים עם זה בשלווה? [...] אולי אנחנו [באיגי] לא עושים מספיק, אולי אנחנו יודעים לבקר את המסיבות אבל בסוף אנחנו גם קונים להן כרטיסים והן חלק מההוויה שלנו.

ובמקום אחר נאמר כך:

אינטראקציה בין שני אנשים שיושבים במעגל באיגי, יש לה חוקים מסוימים. אחרי זה הם הולכים הביתה פותחים גריינדר – חוקים אחרים. אם משהו מהם יחזור אחר כך למרחב הזה, ופתאום זה יהיה לו מוזר לשבת עם אותו בן אדם שהוא היה איתו כמעט מרצון באינטראקציה מסוג אחר אז אני בבעיה כי... כי אני מצד אחד מקבלת את זה ש... זה חרא, מצד שני זה קורה כאילו זה בחיים...

בריאיון אחר התחדדו התהליכים שעובר איגי כארגון וההתנגשות שלהם עם ערכי הקהילה שבחוץ:

היום, כאילו, אני ממש משוכנעת, אם מישוהו בהנהלת הארגון היה יודע שמרצה שבא לפעילות באיגי נמצא בקשר מיני עם החניכים, זה לא היה נתפס כמשהו נורמלי [...] זה לא נתפס כנורמטיבי, זה נתפס כמשהו חמור, כניצול של יחסי כוח [...] אני חושבת שאיגי הוא דווקא, עם כל ההמון ביקורת שיש לי, הוא ארגון עדוּחף לזה מבין ארגוני הקהילה לשינוי בנומה. מצד שני, גם בתוך איגי [...] זה גם ארגון שמורכב מפרטים, והפרטים האלה נמצאים בתוך קהילה מסוימת. אז אולי המדריך שמגיע לסמינר מדריכים ויש כל מיני שיח על מיניות והסכמה. ואז הוא יוצא שבוע אחר כך למסיבה, ומישוהו מלטף אותו והוא צריך להמשיג את הדבר הזה לעצמו [...] להגיד "זה לא בסדר" [...] איזה מקום יש לי בתוך הקהילה שאני נמצא בה אם אני רק בהתנגדות אליה, כן? צריך... להבין איך לגשר על הפער הזה.

מראויינים רבים דיברו בהקשר הזה על המסיבות של הדיגי"י הידוע בקהילה עופר ניסים ועל מסיבות הענק שהוא מפיך המכונות "עופרות", ומתקיימות בסמוך לחגים מרכזיים. אומנם המסיבות זכו למיסוד – ובאחד הראיונות תואר שיתוף הפעולה של עיריית תל־אביב יפו בהפקתן – אבל הן (והמסיבות המתקיימות מייד אחריהן) עלולות לייצר גם מרחבי סיכון עצומים לפגיעות מיניות ולשימוש בסמים. מן הראיונות למדנו שאת המסיבות פוקדים אנשים מהנהלת איגי, שכירים של הארגון מתנדבים וחניכים – לעיתים גם בצוותא:

ללכת למסיבות של עופרה, של אירועי הגאווה, של עופר נסים ולצרוך סמים היה חלק מהתרבות הארגונית של העובדים [באיגי], שהולכים ביחד קבוצה ונפגשים שם. אם אתה לא הולך אז אתה גם קצת מרגיש שאתה לא מגניב. אני לא יודע אם היו שם פגיעות מיניות, אבל זה תרבות ש... במסיבות האלה היו הטרדות... יש הטרדות מיניות.

באחד הראיונות נשמעה ביקורת כלפי הארגון על בחירה לעשות ערב מחווה לעופר ניסים, המראויינים חשו שהבחירה מנוגדת לערכי הארגון:

היה ערב מחווה שעשו לעופר נסים בתוך איגי שיצר הרבה מאוד תרעומת בקרב הרבה מדריכים. עופר נסים, בתור אולי, מצד אחד הסמל הכי גדול

שיש לקהילה הגאה, מצד שני הסמל גם לכל מה שרע בקהילה הגאה. [...] להביא אותו בתור סמל לארגון של נוער זה היה משהו שהיה מאוד מאוד לא קל לעיכול להרבה מדריכים.

חשוב לנו לציין שבאחת השיחות תיארו המרואיינים תמונה שונה. כאשר שאלנו אותם על מעורבות מדריכים צעירים או חניכים קטינים שלהם במסיבות, בסמים או באפליקציות הם הביעו הסתייגות מן הדברים האלה, ואמרו שהם אינם דברים עיקריים בחיי הקטינים כלל. כאמור מגבלה מרכזית של הוועדה היא האי־יכולת לראיין חניכים קטינים. בעתיד חשוב מאוד לערוך מחקרים בנושא בקרב חניכים קטינים.

3.8 ליקויים ברמת המבנה הארגוני של איגי

מדברי המרואיינים עולות שלוש קבוצות מובחנות בארגון שיש להפנות אליהן את הזרקור בהקשר של פגיעות מיניות: המדריכים, קבוצות החניכים וההנהלה.

3.8.1 המדריכים באיגי

נושא המדריכים באיגי הטריד את המרואיינים במיוחד. באתר איגי מתוארים תנאי הקבלה למדריכים: גיל 21–40; (בציון שמדריכות שגילן 30 ומעלה יתועדפו להדרכת קבוצות צעירות בגילים 18–23); התנדבות פעם בשבוע לפחות, ל־4–5 שעות בשבוע, והשתתפות בימי צוות ובהכשרה בסופי שבוע אחת לחודש.

הלכה למעשה, המתנדבים ברובם הם צעירים, בדרך כלל בשנות העשרים לחייהם, חלקם חניכים לשעבר באיגי. אומנם ברוב תנועת הנוער המדריכים הם בני נוער או צעירים בעצמם, מבוגרים בשנים אחדות בלבד מהחניכים. עם זאת, כפי שצינו כמה מהמרואיינים, מכיוון שהתכנים באיגי מורכבים כל כך, מכיוון שנושא המיניות נמצא במרכז התמונה ומכיוון שהחניכים של איגי רגישים במיוחד וחלק גדול מהם מגיע מרקע טראומטי – התפקיד של המדריך נעשה מורכב ביותר וקשה.

הנושא המורכב ביותר, שרוב המרואיינים הצביעו עליו, הוא היעדר ההפרדה בין דמות המדריך בתוך הארגון, דמות מקצועית האמורה לשמש דוגמה, לבין החיים האישיים של המדריכים מחוץ לארגון. כאמור המדריכים והחניכים חולקים מרחבים של הקהילה הגאה מחוץ לאיגי, משתמשים באפליקציות ההיכרויות, ומבלים באותם מקומות. המרואיינים ציינו שהמדריכים עצמם הם צעירים הנמצאים בתהליכים של גיבוש הזהות המינית או המגדרית שלהם והתמודדות עם היציאה מהארון. בה בעת הם גם אמורים לשמש דוגמה לצעירים מהם. זה מצב מורכב, והוא מתואר בשני הקטעים האלה:

המדריכים באיגי הם לא אנשי מקצוע, הם מתנדבים שעוברים הכשרה, יש לקוות שטובה, אבל היכולת לעשות שם טעויות היא מאוד גבוהה, וגם אם אני אגיד שהרבה מהאנשים, שאני לפחות שמתי לב שבאים להתנדב באיגי, בעצמם עוברים כל מיני תהליכים של גיבוש זהות אגב ההתנדבות באיגי, וזה מייצר המון המון בלבול, הרבה שיכרון כוח...

אתן צריכות לחשוב בכובע של הורה לילד גיי. בסדר? לילדה לסבית או לילדה, את יודעת מה, אפילו לא לסבית, אפילו מתלבטת בזהות המינית שלה, והיא צריכה מקום בטוח לעשות את זה. אוייי? ואז היא הולכת לקבוצה, ואז היא רואה מדריך, ואז היא משוטטת באטרף ואז היא רואה שלפרופיל של המדריך שלה באטרף יש תמונה, סליחה, כן? אבל איבר המין שלו בגודל כזה [...] סיפור אמיתי. זה בכוחות שלי להגביל אותו איזה תמונת פרופיל לשים? או רק בכוחות שלי להגיד זה לא מתאים להדריך באיגי. זה לא רול מודל שאני רוצה לבת שלי.

מרואיין אחר תיאר את היעדר ההפרדה בין המדריכים ואף בין דמויות מנהלות באיגי לבין החניכים:

לא כל המדריכות והמדריכים, מטבע הדברים, הם עם הבנה של הגבולות, נקרא לזה, או משהו כזה. זאת אומרת, הרבה מהם מגיעים עם רצון טוב לעשות דברים טובים לנוער ולהתנדב, והם אוהבים אנשים והכול, אבל יש את העניין הזה של שמירה על גבולות.

הוא המשיך עוד ותיאר את המרחבים המשותפים שהחניכים והמדריכים חולקים:

וגם המדריכים משתתפים לפעמים במסיבות, הם אנשים בוגרים, הם הולכים למסיבה ולכאורה אי אפשר לנתק את הקשר בין המדריך לבין החניך כי החניך פוגש את המדריך... במקומות שלפעמים, נגיד סתם, זו יכולה להיות מסיבה מאוד מינית למשל; מסיבה שהאופי שלה הוא מיני, ואז שם גם אני שמעתי שיש כפל של תפקידים או לא יודע איך נקרא לזה, איזה שם, כאילו שהמדריך הופך להיות מול החניך. לפעמים היו קובעים את זה. זאת אומרת היו מפגשים במסיבות מראש, זה היה מתוכנן, זה לא היה משהו שהוא מקרי.

חשוב להדגיש שפגישות בין מדריכים וחניכים במרחבים אחרים אינן שליליות או מזיקות בהכרח, יכולים להיות להן היבטים יפים וחשובים ובכללם היבטים של מודל לחיקוי. אף במקרה של פגישה בלתי מותאמת, כגון באפליקציה או במרחב אחר, המדריך עשוי לקלוט שהחניך מצוי במצוקה ולנצל את ההזדמנות כדי לסייע לחניך וגם להבהיר את אופי היחסים הרצוי. עם זאת, טשטוש הגבולות עלול לייצר סיכון.

3.8.2 ההנהלה באיג

על המבנה הארגוני באיג אפשר ללמוד מאתר הארגון.⁵ הוא כולל ועד מנהל, אספה כללית וועדת ביקורת. למדנו מהמרואינים שלנו שהחל משנת 2004 ועד לאחרונה היה באיג ועד מנהל שלא השתנה והיה בעל כוח רב בקבלת החלטות. לא הייתה אפשרות לפטר חברים בוועד או להיבחר לאספה שלא דרך הוועד.

הסוגיה הזאת הייתה אחד הנושאים שהטרידו ביותר את המרואינים. לשאלתנו כיצד הם מסבירים את העובדה שהחשיפה בעניינו של גל אוחובסקי אירעה דווקא עתה הם השיבו שלדעתם, ההיררכיה הניהולית והרכב הארגון – ממלאי התפקידים והתלות ביניהם אולי השפיעו על התזמון. הם ציינו שגל אוחובסקי היה נשיא הארגון, וייתכן מאוד שחשיפה נמנעה בגלל התלות בו.

<https://iqy.org.il>⁵

המרוויינים תיארו את איגי כ"קליקה מאוד מאוד סגורה", ארגון שיש לו מונופול על תחום הנוער הלהטב"קי בישראל, והמתנהל באופן ריכוזי. נטען שהוועד המנהל מורכב ממקורבים:

הוועד המנהל צריך להיות ועד נבחר, הוא צריך להיות ועד מייצג, הוא צריך להיות ועד בלתי תלוי... צריך לעשות הליך תקין של בחירת ועד מנהל שהוא בלתי תלוי באנשים...

לא מדברים על זה שהוועד המנהל, נגיד, הוא לא נבחר באיגי בניגוד לעמותות אחרות. אין יכולת להכניס דם חדש לקבלת ההחלטות באיגי. כאילו בסוף זה ארגון שיש לו מונופול על תחום הנוער בישראל והוא לא דמוקרטי.

עם זאת, חשוב לציין כי לאחרונה חלו שינויים בהרכב הוועד המנהל ונעמד על כך בהמשך הדוח.

3.8.3 מיעוט בתקשורת בין אנשי מקצוע לחניכים בחיי היום-יום של הארגון

למדנו שאיגי נמצא בתהליך של בניית פרוטוקול התמודדות מקיף עם הטרדות ועם פגיעות מיניות בתוך הארגון, ושתהליך בניית הפרוטוקול נעשה בליווי של מרכז הסיוע ובהסתמך על החוק למניעת הטרדות המיניות. אנחנו מברכים על כך. אין לנו ספק שהתהליכים בארגון טובים. ועם זאת אנחנו סבורים שיש פער בין רמת המודעות העמוקה של העומדים בראש הארגון ושל הגורמים המקצועיים שבתוכו לבין רמת המודעות ויכולת החשיפה בקרב קבוצות החניכים. אנחנו מאמינים שצריכה להיות מעורבות רבה יותר של ראשי הארגון בקבוצות החניכים כדי שהחניכים יכירו אותם ויستمכו עליהם וכדי שתהיה לחניכים כתובת לפנייה. יש דמויות כאלה בארגון, אך אנחנו מתרשמים שחלק גדול מהחניכים אינו מכיר אותן. החניכים באיגי מכירים בעיקר את המדריכים שלהם ואת מלווה הקבוצה – דמות שהייתה בעצמה מדריכה רק לפני שנה. הנה תשובה לשאלה מי פוגש את החניך באיגי:

את רואה בעיקר את השני מדריכים שפוגשים אותך כל שבוע בפעולה. אה... מדי פעם, אחת לכמה חודשים, יכול להיות שמי שמלווה אותם, שהיה מדריך שנה לפני זה, יבוא לפעולה.

כאמור, לתפיסתנו חשוב מאוד שלחניכים יהיו הזדמנויות תדירות יותר לפגוש אנשי מקצוע, דמויות שאפשר לפנות אליהן. כך לא ייווצר מצב שאין לחניכים למי לפנות אם חווים מצוקה מהמדריך. אנחנו מבינים משיחות שניהלנו עם חברי הארגון שאיגי שואף להיות ארגון חינוכי ולא טיפולי, אנחנו מבינים גם שיש ניסיון להתבונן על סוגיות טיפוליות מזוויות פדגוגיות:

אנחנו לא הופכים להיות עמותה טיפולית ללהט"בים. זה חותר תחת האמונה העמוקה מאוד שלנו [...] אז התרגום המאוד מרתק בעיניי שעשו, עשינו, במהלך 12 השנים האחרונות זה להפוך את היכולת שלנו להתמודד עם הפגיעות, עם המורכבות, עם הבושה, לפדגוגיה. מתהליכים טיפוליים ומתודיקה טיפולית לפדגוגיה שמלווה ומייצרת עמודי שדרה ומייצרת בטחונות ומייצרת שיחה, שעונה מזווית אחרת – לא טיפולית – על הקושי האימננטי.

עם זאת בשל המצב הסיכוני של חלק מהחניכים עולה צורך בתמיכה במצבים מורכבים, ובאיג מודעים לכך היטב:

יש את הרוב, שאליהם אנחנו צריכים להתייחס [...] נשאלת השאלה... נראה לי שזאת השאלה שמדירה שינה מעינינו [...] לחבר'ה הטראומטיים, שברור שיש אצלנו יותר וברור שאצלנו הם מצפים לפתרונות שהם לא מצפים להם בצופים, איך אנחנו נותנים להם מענה הכי הכי מיטבי, שאלת חיינו.

אין לנו ספק שאיגי אינו מתעלם ממצבים שמצריכים טיפול, ושהוא מעסיק אנשי מקצוע מצויינים. עם זאת, לחניכים אין די ערוצי תקשורת לדמויות מלוות.

4. המלצות הוועדה

לאחר חודשים של ראיונות עם עשרות אנשי מקצוע ופעילים בקהילה אנחנו מבקשים להציג את המלצות הוועדה הנוגעות לכל קהילת הלהטב"ק וגם המלצות הנוגעות לאיגי כמייצג ארגון חברתי מרכזי בקהילה לנוער וצעירים.

4.1 יש להכיר בעובדה שבקהילת הלהטב"ק הפוטנציאל לפגיעות ולטראומה גדול.

אז קודם כול חשוב לומר שכל האנשים שמגיעים אלינו, ואני מדברת נשים וגברים, מתארים טראומה מינית.

יש כאן איזושהי קהילה, שחוויה איזושהי טראומה, שכאילו ככה היה תהליכי גיבוש זהות עבור, כאילו, החברים שלי, בעיקר ההומואים. החוויות המיניות הראשוניות שלהם, חוויות גיבוש הזהות שלהם הן טראומטיות. כאילו, הם מדברים וזה כואב לשמוע, וזה מגיע לכולנו שנייצר משהו אחר במקום הזה.

כאמור, במהלך הראיונות נחשפנו לגורמי פגיעות מרובים בקרב חברי הקהילה, בעבר ובהווה. הדבר מדאיג ביותר. למדנו על שינויים שחלים בקהילה בשנים האחרונות ועל חוויות מוגנות יותר בקרב חלק מחברי הקהילה הצעירים, למרות זאת חשוב ביותר להתבונן על הפוטנציאל הקיים לפגיעות ולטראומה בקרב חברי הקהילה.

4.2 יש להכיר בכך שבקבוצות השונות בקהילה פגיעות מיניות מתרחשות והגיעה העת להתמודד עם התופעה – עם העבר, עם ההווה ועם העתיד.

הרבה אנשים אמרו לי: "אני לא בטוח אם נפגעת", ואז ספרו לי סיפורי זוועות. אוקיי? אז, כאילו, לא נתקלתי בשום סיטואציה בכיוון ההפוך. אם כבר, נפגעים ונפגעות [מהקהילה] הרבה פעמים מקלים בחוויה שלהם ביחס לחומרה שלה.

התרשמנו שהפרסומים בעניין אוחובסקי יצרו נקודת מפנה קריטית בחיי קהילת הלהטב"ק בישראל. נפתח חלון להכרה פומבית של הקהילה בתופעה של פגיעות מיניות בתוכה. לכאורה הדבר מובן מאליו, אך המרואיינים תיארו תמונה שבה נפגעים מהקהילה, שבדרך כלל לא הכירו בכך שנפגעו, המעיטו בערך הפגיעה או חשבו שהפגיעה אמורה להיות חלק מחייהם בשל הזהות המינית והמגדרית שלהם. הגיעה העת לשנות את התפיסות הפוגעניות האלו. זאת ועוד, רוב המרואיינים, מאיגי ושלא מאיגי, ציינו שלא היו מופתעים כלל מהפרסומים בעניין אוחובסקי. מה שנחשף ותויג בתקשורת כפוגעני, נתפס לא פעם כנורמה מינית מקובלת בקרב חלק מקהילות הלהטב"ק, והפגיעות נעטפו בביטויים כגון "חופש מיני" או "יחסי תמיכה". ההמשגה החדשה של מושגים כאלה כפגיעה, הגיעה מתוך חברי הקהילה עצמם (ראו את עמוד האינסטגרם "תורנו"), וזעזעה את הקהילה. מתוך הזעזוע, מתוך המשבר, תגיע גם צמיחה. אנחנו מתרשמים שיש התעוררות עזה באיגי, ובקרב הקהילה הלהטב"קית ככלל, וגם רצון להבין מחדש את שאמור להיות מובן מאליו. יש מקום, כפי שצינו המרואיינים, לזנוח פרקטיקות שהתפתחו במחשכים, אך אינן מייצגות את הקהילה שכבר יצאה לאור.

בעבר נלווה לחשיפה של פגיעה בקהילה חשש מתיוג הקהילה כולה כסוטה, תיוג שהקהילה מנסה, בצדק רב, למגר. אך קהילת הלהטב"ק אינה נמצאת עוד במקום הזה. היא אינה שולית עוד ואינה מתיוגת כסוטה. "אנחנו כבר לא הקהילה הנרדפת שהיינו", אמרו מי מהמרואיינים.

בעת כתיבת שורות אלה מתגלה לעינינו מן החלון מראה של איש תחזוקה בעיר מרכזית בישראל, והוא מוריד את דגלי ישראל מיום העצמאות, ותולה

במקומם דגלי גאווה לקראת חודש הגאווה. עוצמתה של הקהילה, הנכחות שלה, בולטת ומרגשת. קהילת הלהטב"ק נמצאת היום במקום יציב דיו, והיא יכולה להרשות לעצמה לצאת נגד פגיעות מיניות בקרבה, לעקור מן השורש נורמות מסוכנות ולעמוד במחיר שהתהליך הזה יגבה.

4.2.1 יש להכיר בכך שבקהילת הלהטב"ק ובארגוניה גורמי סיכון ייחודיים לפגיעה מינית הקשורים לאופי הקהילה, לחבריה ולתגובות החברתיות כלפיה.

פגיעות מיניות מתרחשות בקרב כל סוגי האוכלוסייה. עם זאת, לכל קהילה יש מאפיינים ייחודיים, המהווים מוקדי סיכון אופייניים לה. במאפיינים האלה בהקשר של קהילות הלהטב"ק דנו בפרק הראשון של הדוח. נחזור ונציין שברמת הקהילה המאפיינים הם נורמות מיניות פוגעניות, שימוש בחומרים ממכרים, אפליקציות פוגעניות ומרחבי ליינים ומסיבות שבהם יש סכנה להטרדות ולפגיעות. ברמת הארגונים החברתיים המאפיינים עשויים להיות היררכיה ניהולית סגורה, המקשה על חשיפה, חוסר בהירות בנוגע ליחסים בין מדריכים לחניכים ומאפיינים סיכונים בקרב החניכים. חשוב להיות מודעים לגורמים הייחודיים האלה ולהתמודד איתם.

4.2.2 יש להכניס שאין מקום לנורמות שונות בנוגע לפגיעות מיניות או התנהגויות מיניות בלתי ראויות המתרחשות בתוך הקהילה.

יש הבדל בין התפיסה שלי כאשת מקצוע לבין התפיסה העצמית לבין התפיסה של הקהילה [...] התפיסה שלי כאשת מקצוע, אני חושבת, יותר נוקשה [...] בקהילה שלנו המבוגרים יותר, מעל גיל 25, מעל גיל 30, החוויות המיניות הראשונות שלהם ממילא היו בתוך קונטקסט של פערי גיל, של מין מזדמן, כל מיני דברים כאלה, אז, כאילו, גם התפיסה בקהילה של מה נחשב נורמלי או לא, נורמטיבי או לא, היא קצת מעוותת.

השתייכות לקהילה אינה מעניקה לגיטימציה לפגיעות ואינה מעניקה לגיטימציה להתייחס אליהן בצורה סובייקטיבית. פגיעה היא פגיעה היא פגיעה. לאדם צריכה להיות שליטה במרחב האינטימי שלו. הפרה של

המרחב הזה בלי שרצונו מובא בחשבון היא פגיעה מינית או התנהגות מינית בלתי מותאמת. היטיבה לתאר זאת המרואיינת בקטע שלהלן באמירה שנורמות מיניות שעלולות להיות פוגעניות אינן צריכות להיות מועברות מדור לדור בקהילה:

יהיה הרבה ריפוי ברגע שאנחנו, שתהיה התנועה הזאת שתגיד לאנשים אנחנו מצטערים שחוויתם את זה! אתם לא הייתם צריכים לחוות את זה, ולא הגיע לכם לחוות את זה! אנחנו מסמנים את זה כפסול שחוויתם את זה! ואם חוויתם משהו מסוים, זה לא אומר שאנחנו צריכים לגלגל אותו עכשיו, זה לא החניכה לקהילת הלהטב"ק, זה לא חייבת להיות החניכה.

אחת השאלות שניקרו בנו מרגע שהתחלנו את פעילות הוועדה הייתה אם צריך להתבונן על התנהגויות מיניות בתוך הקהילה בעיניים שונות מהאופן שבו היינו מתבוננים בהתנהגות מינית במרחבים אחרים. במהלך עבודת הוועדה התגבשה תפיסתנו שהנורמות צריכות להיות אותן נורמות. כל התנהגות מינית המפירה מרחב אינטימי, הנעשית בלי הסכמה אמתית ובלי רצון היא פגיעה מינית.

היינו מקבלים כוחנות של אישה כלפי גבר? של גבר כלפי אישה? מה פתאום? למה שנקבל את זה כשמדובר בגבר כלפי גבר? בניצול, בחד־צדדיות... שום דבר שאנחנו חושבים שהוא לא ראוי ביחסים בין המינים, הוא לא ראוי ביחסים חד־מיניים... כי קשר אינטימי הוא קשר אינטימי... זה קשר בין גבר לאישה וזה קשר בין גבר לגבר.

4.2.3 על מנהיגי הקהילה ופעיליה לצאת בתגובות חד-משמעיות נגד פגיעות מיניות.

ואני הייתי לפחות רוצה שמנהיגי הקהילה הגאה והארגונים הגאים יאמרו בפה מלא: "אנחנו לא רואים בחיוב יחסי מין תמורת כסף, אנחנו לא רואים בחיוב ניצול של מצבי מוחלשות אצל בני אדם אחרים, אנחנו מתנגדים לזה" ולהתחיל להגיד את זה, ולהתראיין על זה, ולדבר על זה, ולאט לאט זה יחלחל, שיקום [...] ויגיד עזה לא בסדר, אנחנו צריכים להפסיק עם זה, והיה מחננו טהור, כאילו, מספיק עם הדבר הזה. יש לי הרבה חברים בקהילה הגאה, אנשים סופר ישרים ומוסריים, ואני בטוחה שהם לא צרכני זנות, והם צריכים להתחיל לדבר, הם פשוט צריכים להתחיל לדבר.

אין זה מתפקידה של הוועדה לנקוט עמדה בסוגיה המשפטית של פרשת אוחובסקי והיא אכן לא בחנה את הסוגיה מנקודת מבט זו. לעומת זאת, מנקודת המבט הציבורית סגירת תיק החקירה שנפתח נגד גל אוחובסקי (וכאמור אין ברצוננו ואין ביכולתנו להעיר כל הערה לגופה של ההחלטה האמורה) והירידה מהכותרות של הפרסומים בעניין איתי פנקס־ארד או אסי עזר – מייצרות סכנה של "חזרה לארון" של הקהילה. הסכנה היא שתיווצר תחושה של היעדר דחיפות, ושהתהליך הקריטי שהקהילה החלה לעבור יתעמעם, עד שייעלם. אנחנו סבורים שאסור שהקהילה תוותר על השיח הזה. יש צורך בסוכני שינוי מתוך הקהילה ובתוכה, שיצאו נגד פגיעות מיניות ונגד התנהגויות מיניות בלתי מתאימות בקרבה. תופעות שונות של פגיעות מיניות בקרב קהילת הלהטב"ק, ובעיקר תופעות שכוננו "אפורות" אינן מדוברות דיין אינן מתועדות דיין ואינן מסומנות כפוגעניות כפי שראוי שיהיה. אך עתה יש לקהילה הזדמנות, ויש בקרבה כוחות חזקים ומיטיבים. אנחנו מתרשמים ששיעור ניכר מקרב קהילת הלהטב"ק מבקש לייצר אמות מידה חדשות. לשם כך הקהילה זקוקה למנהיגים חזקים שיצאו באופן גלוי נגד התנהגויות מיניות פוגעניות.

4.2.4 על הקהילה להתעמת עם התחומים האפורים ולהשחיר אותם – לדון מחדש במושגים שנורמלו במסגרת הקהילה ולבחון אותם כגורמים העלולים להביא לפגיעה.

כשאתם במחצת, הנורמות במחצת, במלחמה, זה אחרת, אם נדבר עם האנשים שהיו במחצת באירופה, הם עשו דברים שהם לא יעשו בצבא, ולא יעשו כשהם לא בצבא, וזה בסדר [...]. אז פה יש נורמות וערכים במחצת, יש נורמות וערכים בצבא, יש נורמות וערכים בעולם מחוץ לצבא, נכון? ואולי זו הזדמנות לצאת מהמחצת.

בסופו של דבר לי זה לא אפור. בראייה שלי זה לא אפור. בראייה שלי יש כאן תהליך שצריך לעשות, אבל הנורמות הן אותן נורמות, הגבולות צריכים להיות אותם גבולות, זאת אומרת, כמו שלי מגיע להיות מוגנת, אז לכל נער, כאילו, להטב"ק שעסוק במרחב של חיפוש של זהות מינית, כאילו, זה מגיע להם.

מה שהיה אינו יכול להיות עוד. האמירה שחזרה על עצמה "כולנו פוגעים וכולנו נפגעים" – מסוכנת. אין מקום לראות בקהילה שלמה אוסף של נפגעים ושל פוגעים. זו אמירה מתייגת, מכלילה ומכתימה, שמצד אחד אינה מאפשרת תיקון, ומן הצד האחר אינה מאפשרת נטילת אחריות. לכן יש לדון מחדש במושגים המובנים מאליהם השגורים בקהילה, ולבחון את משמעותם:

מהשנייה הראשונה שאתה נכנס למרחבים [...] אני מדבר על המרחבים ההומואים בגלל שזה מה שאני מכיר, ואני לא יכול לדבר על דברים שאני לא מכיר [...] המרחבים האלה הם מרחבים פוגעניים, המרחבים האלה הם מרחבים מנרמלים פגיעה, שהפגיעה בהם היא מנורמלת, היכולת לשלוח ידיים במסיבה נתפסת כדבר מובן מאליו, היכולת להשתמש באגרסיביות הדדית, נקרא לה, בתוך מסיבות כאלה היא קיימת לחלוטין.

המרואינים ציינו עוד שיש צורך לאפשר מרחבים שבהם יוכלו אנשי הקהילה לחשוף פגיעות שחוו. מרחבים שאינם בהכרח מקצועיים או טיפוליים, אלא מרחבים שבהם הנפגע יכול לספר את הסיפור שלו ולקבל הכרה ראשונית בחוויה הפוגענית שחווה. כך מתאר אחד המרואינים את הצורך במרחבים כאלה:

ואז הוא אמר לי רק תגיד לי שזה לא אשמתי, ושבאמת פגעו בי והרבה צריכים לשמוע את זה קודם כול, ואין מי שבהכרח יגיד את זה, והרבה פעמים אפילו צריכים את זה לפני, ואולי לפעמים עוד יותר מהתמיכה הנפשית; רק משהו שידבר איתם בגובה העיניים ויגיד, אני מצטער, אני מאמין לך, וזה מה שאתה יכול לעשות מעכשיו

המושגים שהמרואינים שלנו ציינו שצריך להפנות אליהם את תשומת הלב ולהבין את משמעותם הם אלה:

א. יחסי תמיכה

ב. זנות

ג. אפליקציות

ד. סמים

ה. ליינים ומסיבות

ו. הסכמה ורצון

אלה השאלות שקהילת הלהטב"ק צריכה לשאול ביחס לכל מושג ומושג:

1. במה המושגים הללו משרתים את הקהילה ואת טובתה?

2. אם הבן או הבת שלך ישתייכו לקהילה מה תרצה עבורם בהקשר לכל אחד מהמושגים הללו?

4.2.5 צריך להכיר בכך שההתמודדות עם פגיעות מיניות בקהילה היא תהליך מורכב, ממושך ומטלטל. היא כואבת ומיסרת. יש לייצר מעגלי שיח נרחבים בתוך הקהילה ומחוצה לה כדי ליישם את התהליך הזה.

זה קצת מפחיד לדבר את זה עד הסוף. אולי עדיף להשאיר את החטא הזה כסוד. כי... כי יש... יש איזה חרדה קמאית שנחזור למצב גלוי. אותו דבר פה. אם נדבר לעומק על פגיעות מיניות, על הטרדות מיניות או על מיניות שהיא... שהיא לא בריאה, יכול להיות שנחזור לארון. זה באמת נורא מפחיד. זה באמת מחשבה לא נעימה..

המקרה של גל אוחובסקי, זה כאילו דבר שמאוד קל [...] יש לו התחלה ויש לו סוף והוא כאילו מקרה מאובחן, כל כך הרבה קורה פה שהוא יותר אפור מהדבר הזה, והוא פשוט קורה מתוך שאלה הן הדינאמיקות [...] יש בזה ממד שמצריך סלחנות ושמצריך חמלה ומצריך הכלה וצריך רגע, כאילו זה תהליך כואב, והוא כואב כי הוא מאמת אנשים עם זה שפעמים רבות הם נפגעו, ופעמים רבות הם פגעו [...] זה חייב להיות בניגוד ל-MeToo שהוא היה איזושהי תנועה מאוד חזקה ולא מתנצלת, כאילו שזה ראוי וזה נכון, אבל הממד של הקהילה הגאה יהיה חייב להיות מלווה בלסמן מה נכון ומה לא נכון, ולסמן מרחבים של חמלה לעבד את הדבר הזה שיהיה תהליך שמאוד מאוד מציף, אז אני חושבת שזה צריך להיות השלב הראשון.

כפי שכבר כתבנו בסעיפים הקודמים, לא יהיה קל. התהליך מחייב שיח בכל המעגלים ובין המעגלים. כאשר התחלנו את עבודת הוועדה, השתמשנו בלשון יחיד: "קהילה". רבים מהמרואיינים תיקנו אותנו. זו אינה קהילה, אמרו לנו, אלא קהילות. עוד התרשמנו שאין מדובר בהכרח בקהילות החיות בשלום אלה עם אלה. לא פעם יש ביקורת נוקבת של האחת כלפי חברתה. השיח חייב להתנהל, אפוא, בתוך כל אחת מן הקבוצות המשתייכות לקהילת הלהטב"ק משום שיש הבדלים בין מאפייני הפגיעות בכל קבוצה. בה בעת על השיח להתנהל גם בין הקבוצות הללו לבין כלל הקהילה.

המילה "שיח" היא מילה כללית, כותרת שיש למלאה תוכן. שיח חייב להיות מעמיק וחייב להיות מנוהל או מתנוון. את הניהול ואת התיווך צריכים להוביל אנשי מקצוע מקהילת הלהטב"ק, אנשי מקצוע אחרים, מומחים במיניות ובפגיעות מיניות, שינחו את הדיונים הללו, וגם מנהיגי ציבור אחרים. לדוגמה אמירה כמו "כולנו פוגעים וכולנו נפגעים" היא אמירה שצריך לפרק לגורמים ולהבין היטב את המשמעות שלה. היא בוודאי אינה אמירה שאפשר להשמיעה כלאחר יד, היא קשה ביותר ויש לה השלכות, היא מייצרת נטל עצום ומחייבת הבנה מעמיקה ולקיחת אחריות:

תראי זה לחשוב מה מתאים קדימה, ומה עושים עם מה שקרה מאחורה, אבל זה לא אותו דבר, אני לחשוב קדימה וזה לא מנטרל שהיו פגיעות בעבר, ואיך אני מתייחסת אליהן, ויכול להיות שהיו פוגעים שלא הבינו שהיו פוגעים כי אלו היו נורמות, אבל זה לא משנה, הנפגעת, הנפגע עברו את הפגיעה, אז אני חושבת שיש מחנה לחשוב קדימה, ויש מחנה בוואו נטפל בנפגעים.

השיח צריך להתמקד לא רק בפגיעות מיניות, אלא גם במשמעותה של מיניות מיטיבה כדי לייצר מודלים שאפשר להסתמך עליהם:

אחת הבעיות הכי גדולות היום – בחברה הכללית גם, אוקיי? – זה שלא מדברים על יחסי מיניות טובה מספיק. כאילו, אם אנשים, בטח ובטח בני נוער, לא מקבלים – עזבו מידע, אוקיי? מנהלים שיחות משמעותיות על מה זה מיניות טובה ואיך היא נראית אז, המודל שיש להם הוא פורנו, אוקיי? כאילו... ואיך אני יכול במציאות לגבש בכלל את התפיסות שלי על מתי מה שקורה בחדר הוא לא מתאים? אין לי דרך לדעת.

4.2.6 יש להכיר בהקשרים הייחודיים שבהם מתקיימות הפגיעות בתוך הקהילה.

החניכים שלנו, לא מעטים מהם, עוסקים בזנות וצריך לומר שמבחינתם זאת הדרך היחידה להתפרנס. כי מדינת ישראל היום לא הסדירה ולא מנסה להסדיר גם את היכולת, בטח ובטח של שוהים בלתי-חוקיים, לעבוד בצורה מסודרת בכל תחום שהוא. אז מה הם אמורים לעשות? הם אמורים להיות ברחוב? כאילו... אתם מבינים? עכשיו, זה לא אומר שהם לא נפגעים בתוך הסיטואציות האלה, אבל אם אנחנו לוקחים את היכולת שלהם לספר את הנרטיב זה פגיעה כפולה כי מבחינת עצמם לפעמים זאת הדרך שלהם לדאוג לעצמם.

כאמור, הוועדה פעלה בהתנדבות. היכולות שלנו והזמן שלנו היו מוגבלים. הרבה למדנו על הפגיעות בתתי-קהילות שבכלל הקהילה, אך הנושא לא מוצה. הוא חייב לקבל תשומת לב ציבורית ניכרת. אם, כדברי אחד המרואיינים, צעירה טרנסית אומרת באגביות שאם לא תמצא עבודה תמיד תוכל לעסוק בזנות, לפנינו בעיה חברתית כבדת משקל. זנות אינה יכולה להיות ברירת מחדל. צעירה טרנסית זכאית לרשת תמיכה כדי שתוכל לצמוח מבלי שתיפגע. אנחנו קוראים לחוקרים ולאנשי מקצוע להמשיך ולהציף את הצרכים הייחודיים של חברי הקהילות השונות ולפעול למימושם.

4.2.7 יש לחשוב על דרכים להגנה על חברי הקהילה, צעירים ובוגרים, מפגיעות מיניות בייחוד בתוך ארגונים חברתיים ולעזור להם אם נפגעו.

בהקשר הזה עלו שלוש המלצות כלליות: (1) הקמה של מרכזי סיוע ייחודיים או הצבה של אנשי מקצוע בתוך מרכזי סיוע קיימים שתפקידם לסייע במיוחד לקהילת הלהטב"ק; (2) יצירת חלופה לאפליקציות הקיימות שתאפשר היכרות בטוחה יותר; (3) יצירה של ליינים בטוחים.

באחדים מהראיונות הובאה לידיעתנו אלטרנטיבה לליינים, ניסיון ליצור אפשרות מוגנת ובטוחה:

המסיבות שלנו הן יחסית מוארות. כאילו אתה מזהה פנים [...] יש אצלנו כללים מאוד ברורים [...] בכל תא שירותים, ליד הבר, ליד זה, יש לנו נוסח של מה זה מרחב בטוח. זה כתוב בצורה יחסית קצרה ומהירה, אבל אני יודע להגיד מאנשים שזה גורם להם לתחושה נעימה. דבר שני שאנחנו עושים זה שכל אחד שנכנס למסיבה שלנו עובר תדריך. ברגע שהכרטיסן סרק לך את הברקוד, המאבטח בדק אותך, אז כל חמישה-עשרה אנשים יש בן אדם שעומד ואומר "אהלן". המסיבה הזאת היא מסיבה של הקהילה הגאה. אלה הכללים בה. אצלנו אין הטרדות מיניות. אם הרגשת מוטרד, יש לנו מילת קוד, אתה הולך לבר ואתה אומר [מציין מילת קוד]. שם קוד לברמנים שהמרחב הבטוח שלי הופר מאיזושהי סיבה".

אנחנו קוראים לתמוך ביוזמות אלה ולהרחיב אותן.

4.3 המלצות לאיג' – כמייצג ארגון חברתי מוביל בקהילה – לקידום מוגנות ולחשיפה של פגיעות מיניות או התנהגויות מיניות לא מתאימות וטיפול בהן

4.3.1 המלצות ברמת מבנה הארגון

4.3.1.1 שינוי במבנה הנהלת הארגון

כאמור, למדנו שעד לאחרונה היה באיג' ועד מנהל שלא השתנה במשך שנים רבות (2004 ואילך). אי אפשר היה לפטר חברי ועד מנהל או להיבחר לאספה הכללית שלא דרך הוועד. הבנו מראיונות עם אנשי הארגון שכעת המצב משתנה ושמטרחת תחלופה בהרכב הוועד ופתיחה של האספה הכללית. יצירה של הנהלה מבוצרת יותר קריטית לתפיסתנו כדי להימנע ממצב שבו הכוח, השליטה והסמכות לקבלת ההחלטות נתונים בידי קומץ בעלי תפקידים בלא שקיפות או ביקורת. בנוסף על כך, אנו סבורים שמנהל או מנהלת המערך הפסיכוסוציאלי בארגון צריכים להיות במעמד של חבר הנהלת הארגון ולהיות הגורם המנחה בכל הנוגע להתוויית מדיניות כללית לטיפול בפגיעות מיניות והגורם הקובע בטיפול בתלונות פרטניות.

4.3.1.2 הגדלת ההיקף והתדירות של הכשרת המדריכים

יש לוודא שהמדריכים זוכים להכשרה שיטתית ומקיפה יותר בנוגע לתכנים הקשורים במיניות ובפגיעות מיניות. הדרכה כזו תאפשר להם להתמודד כראוי עם התכנים המורכבים העולים בקבוצות, שרבים מחבריהן הם צעירים וצעירות במצבי סיכון, טראומה ובלבול. הנחת המוצא היא שהתכנים המורכבים העולים בקבוצות הם טיפוליים ולא רק חינוכיים.

4.3.1.3 יצירת ערוץ קשר ישיר בין אנשי מקצוע בארגון לקבוצות החניכים והצבת דמויות מפתח מעוררות אמן שאפשר לחשוף בפניהן את הפגיעה

חשוב להכניס יותר אנשי מקצוע לארגון, עובדים סוציאליים ופסיכולוגים שידעו להתמודד עם התכנים המורכבים העולים בנוגע למיניות ולפגיעות מיניות, ושיהיו בקשר קבוע עם החניכים. משימת ההדרכה באיגי עשויה להיות מורכבת ביותר עבור המדריכים הצעירים. לכן חשוב שיהיו דמויות חיצוניות, נשות ואנשי מקצוע המתמחים במיניות ובפגיעות מיניות שיגיעו באופן קבוע לקבוצות ויפגשו כל אחד מחניכי הקבוצות לשיחות אישיות כמה פעמים בשנה. בשיחות האלה יהיה מקום לשאול את החניכים באופן ישיר על חוויות מיניות לא מותאמות או על פגיעות מיניות שחוו בתוך הארגון או במקומות אחרים. חשוב שהחניכים יוכלו לראות בנשות ובאנשי המקצוע האלה דמויות אמן, ולהרגיש בטוחים לחשוף בפניהן פגיעות או התנהגויות מיניות לא מותאמות.

חשוב לציין שאיננו מתרשמים שאין באיגי שיח מקצועי על מיניות. עם זאת, אנחנו סבורים שיש פער בין ההכשרה לבין ההטמעה שלה בפועל. קשה לעקוב אחרי הטמעה כאשר יש מאות קבוצות, המונחות בידי מתנדבים, ונראה שאין פיקוח מספק של אנשי מקצוע. אומנם איגי מעסיק אנשי מקצוע מעולים, ובכללם עובדים סוציאליים, ומקיים קשר ישיר עם מרכזי הסיוע, אך נדרש עוד שיפור משום שאיגי הוא ארגון מורכב ואוכלוסיית היעד שלו מורכבת.

אנחנו מתרשמים עוד שעלולים להיות חסמים לחשיפה של פגיעות מיניות באיגי הנובעים מאופי התקשורת שיש לקבוצות החניכים עם אנשי המקצוע. לחניכים אין די כתובות לפנייה במקרה של פגיעות. כך מתאר זאת אחד המרואיינים:

חוץ מבסמינרים, אז להרבה חניכים אין את המקום מפגש עם עוד חניכים ועם עוד מדריכים באופן יותר ספציפי. אני מנסה לחשוב על אם אני לא הייתי מדריך את הקבוצה שלי, ומישהו אחר היה מדריך אותם, ו... יש חניכה שהמדריך הטריד אותה, למי היא הייתה כאילו הולכת? ואני באמת לא יודע. אין לה את המספר של הרכז, אין לה את המספר של מדריך אחר. אז, כאילו, מה עושים בסיטואציה כזאת?

אנחנו ממליצים להכניס דמות מקצועית שתיפגש באופן קבוע עם כל קבוצה וקבוצה באיגי, למכש קבוצתי וגם למכש אישי עם כל חניך וחניך. אותה דמות תוכל לברר באופן ישיר התנהגויות מיניות לא מותאמות, פגיעות בחניכים, דיווחים על אנשים מסוכנים או כל מצב אחר העלול לייצר פוגענות. אנחנו מניחים שיש לתגבר את כמות אנשי המקצוע הטיפוליים בארגון לשם כך.

4.3.1.4 ניסוח קוד התנהגות אחיד למדריכים באיגי להתנהלות מול חניכים

בין המדריכים לחניכים באיגי יש לעיתים יחסים כפולים, לדוגמה כאשר הם נפגשים באפליקציות או במסיבות. חשוב להפנות את תשומת הלב ליחסים האלה ולהסדיר אותם. כדברי המרואיינים, "מדריך הוא מדריך הוא מדריך". גם כאשר אינו נמצא בפועל בקבוצה, הוא עדיין בתפקיד. יש קושי בהתנהגויות לפי ערכים שונים ומנגדים בתוך איגי ומחוץ לאיגי. גם אם הוא בוחר להיות נוכח בגריינדר, לדוגמה, הוא עדיין המדריך, לכן יש לקבוע כללים ברורים להתנהגות הולמת של המדריכים:

הוא יכול להיות בגריינדר, אין בעיה. בעיניי, כשאתה דמות חינוכית אז הקול שלך, המדים לא יורדים ממך לעולם, כל עוד

אתה בתפקיד, אתה במדים שקופים כל הזמן, אז בעיניי אתה צריך להתנהג בהתאם, אם חניך פונה אליך, אתה אומר לו יפה שלום, וגם יפה להתראות.

כאילו, אני חושב שבסוף אני [שם הדובר] [...] שיושב איתכם ומדבר איתכם פה ושיושב בגריינדר ושהולך למסיבה הוא אותו אני [...] אני חושב שברגע שהתפיסה היא שאנחנו אותו בן אדם רובנו לא היינו מטרידים באותו אופן שאנחנו מטרידים בגריינדר [...] הגריינדר והמסיבות והברים הרבה פעמים מייצרים איזו תחושה של כאילו מרחב שהוא שונה, שבו אנחנו לא אנחנו; יש לנו יכולת להתנהל ולאמץ כללים שהם לא הכללים שאנחנו מחילים על עצמנו במרחבים אחרים בחיים שלנו. ואני רוצה לכפור בטענה הזאת.

אומנם יש באיגי כללים מסוימים להתנהגות מדריכים, אך נראה שהם אינם מיושמים היטב או שהם חלים על התנהגויות מסוימות בלבד. לתפיסתנו הכללים צריכים לכלול התייחסות להקשרים האלה: (1) צריכה של סמים ואלכוהול; (2) נוכחות בליינים ובמסיבות; (3) נוכחות באפליקציות; (4) גבולות השיח על מיניות עם החניכים. זאת המלצתנו למרות ששמענו גם התנגדות לכללים כאלה:

אני לא הייתי רוצה להיות במצב שאנחנו ממשטרים את המיניות שלנו. מתנדבים שלנו באפליקציות, במסיבות ואפילו לא בחדרי חושך. זאת לא המשימה שלנו, זה לא המשימה בעיניי של אף אחד. ולכן כללים לאיך אתה במרחב, לא הייתי רוצה בכלל להיכנס לשם.

עם זאת, מרואיינים רבים תיארו את חשיבותם של הכללים. חשוב שיהיו כללים גם להתנהלות עם החניכים במסגרת פעילות הארגון, גם למפגש עם החניכים שלא במסגרת הארגון וגם בנוגע להתנהלות המדריכים כשהם מחוץ לארגון. על הכללים למנוע מצבים אפורים ומצבים של פגיעות וגם לייצר אמירה חינוכית ומעצימה. כפי שתיאר זאת אחד המרואיינים: "איך איגיסט מתנהג במרחבים האלה – הוא יכול גם להציב איזו נורמה":

הרי בסופו של דבר הכלים שיש בידינו הם לא כלים משפטיים, הכלים שיש בידינו הם כלים חברתיים [...] שתצא מכאן אמירה חברתית של איך אנחנו, בארגון למשל כמו איגי, שיש לו הרבה כוח, יש לו את הכוח... הוא תופס את הילדים במקום המאוד רגיש הזה של תחילת ההיכרות של איך הם מסתכלים על העולם הזה. ו... חוט שדרה כלשהו של dos and don'ts, של עשה ואל תעשה, ואז אפשר להסתכל על המקום הזה של הרצון כי אתה המצפן של עצמך.

אנחנו כוועדה נוטים להסכים עם אמירה זו, המדגישה את חשיבותם של כללים בסיסיים שמהם אפשר לייצר שיח.

אנחנו מבקשים להבהיר שנקודת המוצא שהנחתה אותנו בעת עבודת הוועדה וכתיבת הדוח הייתה שגישה מתנשאת כגון "אל תתחבר לגברים מבוגרים ממך" או "אל תעסקי בזנות", מגיעה ממקום של חוסר הבנה של מציאות. אף על פי כן אנחנו מתנגדים מכל וכל לאמירות שמגיעות מאנשי הקהילה כגון "כולנו פוגעים וכולנו נפגעים". האמירה מכלילה ומתייגת, אך בה בעת היא מסירה את האחריות ממי שאומר אותה.

האחריות להפחתה ולנטרול גורמי הסיכון הייחודיים לקהילה הלהטב"קית נתונה הן בידי החברה הכללית והן בידי הקהילה הלהטב"קית. עליהן לאפשר מרחבים שבהם המיניות נוכחת ומדוברת, אך אינה בהכרח במרכז. מרחבים שבהם איש אינו נשפט על פי העדפותיו המיניות או זהותו המגדרית, מרחבים שבהם כל זהות מינית או מגדרית תיתפס כלגיטימית, מרחבים שיבטיחו את יכולתו של ארגון כמו איגי להיות תנועת נוער ולא מקלט המתמודד עם מציאות חיצונית העלולה להיות לעיתים מסוכנת. אומנם יש מכשולים רבים בדרך הזו, אבל אנחנו כוועדה מבקשים להאמין שאפשר וראוי להגיע ליעד.

אומנם הקהילות הלהטב"קיות עברו דרך ארוכה, אך דרך ארוכה עוד לפנייהן. נשתתף ברצון בתהליך הזה בכל אופן שתהיה בו תועלת. אם נתבקש, נשמח להיפגש עם אנשי איגי כדי לסייע בכתיבה של קוד אתי. עם זאת, נזכיר שנקודת המוצא שלנו היא שהידע כולו נמצא בתוך הארגון, ושלא יהיה זה נכון להנחית עליו כללים חיצוניים. כללים כאלה צריכים להיווצר בתוך הארגון. אנחנו מברכים על התהליכים החשובים הנעשים באיגי בחודשים האחרונים. מעל הכול אנו מאמינים כי יש לפעול מתוך כבוד, לקיחת אחריות וחמלה. הדוח נכתב מתוך הערכים האלה.

פזמוני-לוי א', שילה ג' ופנחסי ב', 2011. בעקבות הזמן הוורוד: השוואה בין-דורית בין צרכים של נוער להט"בי לבין צורכיהם של להט"בים בוגרים. *מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית* 33, עמ' 103–122.

Sadika, B., Wiebe, E., Morrison, M. and Morrison, T., 2020. Intersectional Microaggressions and Social Support for LGBTQ Persons of Color: A Systematic Review of the Canadian-Based Empirical Literature. *Journal of GLBT Family Studies*, 16(2), pp. 111–147.

Smalley, K., Warren, J. and Barefoot, K., 2016. Differences in health risk behaviors across understudied LGBT subgroups. *Health Psychology*, 35(2), pp. 103–114.

הזמנה לאנשי מקצוע
להתראיין בפני הוועדה
המייצעת בנושא:

פגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק

פגיעות מיניות בקרב חברי קהילת הלהטב"ק קיבלו לאחרונה במה תקשורתית נרחבת בעקבות חשיפה של סיפורי פגיעה. סיפורים אלו מעלים שאלות מורכבות בנוגע לאופי הפגיעות ולטיפול בהן.

בימים אלו פועלת וועדה מייצעת עצמאית התנדבותית שקמה ביזמת ארגון "איגי" המלווה במחקר שאושר בידי ועדת האתיקה של בית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית ע"ש ברוואלד באוניברסיטה העברית בירושלים.

הוועדה מבקשת לבחון את תופעת הפגיעות מיניות בקהילת הלהטב"ק ובמיוחד אלה המתרחשות בתוך הארגון או הנחשפות ומטופלות בתוך הארגונים, את חשיפתן ודרכי הטיפול בהן.

הוועדה מתמקדת בלמידה מאנשי ונשות מקצוע ומאנשים מתוך ארגוני הקהילה ומארגונים משיקים אודות נסיונם, המקצועי בתופעה זו.

אנו מזמינים אתכם, אנשי ונשות מקצוע המעוניינים לשתף אותנו בידע שלכם. בנושא, ליצור אתנו קשר, להיפגש ולשוחח.

אנו מחכים ללמוד מכם, ויחד איתכם, להוביל שינוי בחברה הישראלית.

הוועדה מתחייבת לשמור על סודיות מוחלטת של כל מי שיבחר ליצור איתנו קשר ולשתף אותנו בידע שלהם.

בתודה,

חברי הוועדה:

- **נאוה בן-אור**, שופטת בדימ', יו"ר הוועדה
- **פרופ' דפנה טנר**, עובדת סוציאלית, מרצה וחוקרת בבית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית באוניברסיטה העברית בירושלים
- **אסף שמול**, מנהל תחום נוער, היחידה לישראל, הסוכנות היהודית
- **אודי קליין**, מנהל בית הספר לאמנויות תל אביב
- **נופר מזורסקי**, דוקטורנטית בבית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית באוניברסיטה העברית בירושלים ועוזרת מחקר במכון חרוב

מרכזת הוועדה:

- **נופר מזורסקי נטע יהל**, מכון חרוב

ליצירת קשר (עד לתאריך 6.3.2022):

נופר מזורסקי

נייד: 050-2344007

מייל: nofar@haruv.org.il

נטע יהל

נייד: 050-8632483

מייל: neta@haruv.org.il

מכון חרוב, האוניברסיטה העברית, הר הצופים, ירושלים 9765418
טל' 077-5150300 • פקס 077-5150304 • www.haruv.org.il

"אור השמש מרפא הכול"